

dopředného mikropohledu, daňový klín, náklady na kapitál, efektivní marginální daňová sazba, efektivní průměrná daňová sazba, spotřební daně, ekologické daně, daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv, akcí, cigarety, Evropská unie, sazba daně, politika, vládní uskupení, volební cyklus, daně z příjmů, sociální pojištění, Reforma veřejných financí, daň z příjmů, daňové zatížení, mzda, superhrubá mzda, Převodní ceny, spojené osoby, komisionář, závislý agent, princip tržního odstupu, daňový mix, daňová politika EU, sazby daní, daň z nemovitostí, daň ze staveb, daň z pozemků, místní koeficient osvobození od daně, fiskální decentralizace, daňová reforma, daňové zatížení, daň z příjmů fyzických osob, průměrná mzda, Euro, taxation system, tax rates, přeshraniční zápočty ztrát, domácí zápočty ztrát, konsolidace, správa místních daní, místny poplatok, územná samospráva, daňové příjmy, všeobecne záväzné nariadenie, vzdelávaní, daně, ekonomika, politika, daňová reforma, daň z příjmu, dědická a darovací, DPH, daňová kvóta, daňové zatížení, definice daně, rovná daň, ekologické daně, osobní důchodová daň, příspěvky na sociální zabezpečení, mezinárodní pronájem pracovní síly, sociální zabezpečení, příjmy sociálního zabezpečení, pojistné sociálního zabezpečení, daňová reforma, daňový systém, daňový mix, Národní strategický referenční rámec, Rámec podpory spoločenstva, strategický cieľ, strategická priorita, operačný program, prioritné osi, opatrenia, oprávnení prijímatelia, ERDF, Kohézny fond, dopytový systém alokácie verejných zdrojov, ponukový systém alokácie verejných zdrojov, programové financovanie, finančné riadenie, kohézna politika, obnovitelné zdroje energie, energetické úspory, strukturální fondy, komunitární programy, územní energetická koncepce kraje, regionální operační programy, municipiální sféra, Produktivity práce, Metódy odmeňovania vzduvotníctve,

XVI. ročník mezinárodní odborné konference

Teoretické a praktické aspekty veřejných financí

Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta financí a účetnictví
8. – 9. 4. 2011

kraja, VÚC, fiškálna politika, malé obce, příjmy z daní, výše, struktura, variabilita příjmů z daní, veřejné výdaje, incidence veřejných výdajů, rozpočtové určení daní, hospodaření obcí, velikost obce, financování obcí a krajů, rozpočtové určení daní, dotace měst a obcí, dotace krajů, samostatná působnost, přenesená působnost, zdravotnický systém, zdravotnické účty, finanční spravedlnost, flat tax, pension reform, political economy, příjmy, výdaje, rozpočet, deficit, konkurenceschopnost, invalidní pojištění, důchodové pojištění, nemocenské pojištění, morbidita, konverze invalidních důchodů ve starobní, investice do vzdělání, školné, lidský kapitál, návratnost investice do vzdělání, public economy, social economy, social enterprise sector, cooperatives, foundations, associations, služby, obce, finanční veřejné finance, finanční soustava, Lafferova křivka, ekonomie veřejných služeb, prohibivní zóna, efektivnost, administrativní náklady, lidský kapitál, úspory, investice, spravedlnost, zdraví, zdravotní politika, fiscal policy, automatic

Editorial

Dear readers,

In April 2011 the Department of Public Finance organizes the **XVIth International Conference "Theoretical and Practical Aspects of Public Finance"**. Its Scientific and Organising Committees and Department of Public Finance of the University of Economics in Prague successfully invites to Prague outstanding scientists and in other spheres functioning people.

The Conference became this way not only regular event for Czech scientists but also the opportunity for creation of contacts with academics, other scientists, civil servants and other experts for the exchange of experience in broader extent.

We would like to heartily invite you to this Conference and we wish you a nice stay in Prague.

On behalf of the Scientific and Organising Committees and Department of Public Finance of the University of Economics in Prague,

Květa Kubátová,

Chair of the Conference Scientific Committee

Seznam příspěvků

Tematická oblast: Daňová politika

Anna Bánociová, Ľudmila Pavlíková: Kvantifikácia dopadov legislatívnych zmien u dane z príjmov na vybrané ekonomické subjekty v SR

Veronika Bauernöplová: Vliv zavedení odvodu na výrobu elektřiny ze sluneční energie na efektivnost investic

Václav Boněk: Negativní a "negativní" důsledky daňového řádu na daňové subjekty

Josef Březina: Používání biopaliv v ČR a v sousedních zemích

Petr David: Stanovení dopadů změny sazby DPH u potravin v ČR

Ivana Doležalová: Možnost sloučení daně z příjmů a pojistného

Alena Dugová: Specializovaný finanční úřad - jeho role v systému daňové správy

Jaroslava Holečková: Efektivní daňové sazby (daňové klíny) jako nástroj analýzy distorze daňového systému ČR v letech 2000 - 2010

Jana Janoušková, Šárka Sobotovičová: Daň z přidané hodnoty a zvyšování daňového zatížení

Stanislav Klazar: Daň z příjmů fyzických osob - redistribuční dopady dílčích prvků daňové techniky

Květa Kubátová: Specifické efektivní průměrné sazby daní korporací v zemích EU v letech 1998 2007 a jejich variabilita

Jana Kubicová: Analýza indikátorov ziskovosti v nadnárodných maloobchodných sieťach pôsobiacich v SR

Yvona Legierská: Substituce části pojistného na důchodové pojištění

Jitka Matějková: Souběh výkonu funkce a pracovního poměru u statutárních orgánů obchodních společností

Lukáš Moravec, Jiří Žežulka: Struktura přímých administrativních daňových nákladů v ČR

Danuše Nerudová: Možnosti zdanění finančního sektoru

Kamil Provazník: Výběr spotřební daně z tabákových výrobků v závislosti na sazbě daně

Zdeněk Sadovský: Permanentní daňová revoluce

Veronika Sobotková, Veronika Solilová: Komparace CFC pravidel ve vybraných státech EU

Slavomíra Svátková, Hana Zídková: Možnosti a meze principu reverse-charge

Pavel Svirák: Praktické dopady novelizace daňových zákonů v roce 2011

Jan Široký: Politika členských států Unie v oblasti sazeb DPH II.

Alena Vančurová: Cíle daňové reformy od roku 2013 a možné dopady

Leoš Vítek: Zdanění firem (změny před a v období recese a možnosti a dopady zavedení společného konsolidovaného základu zdanění firem v EU)

Václav Vybíhal: Daňová reforma - cui prodest ?

Jana Weberová: Komparativní analýza osobní důchodové daně

Tematická oblast: Veřejné výdajové programy

Karel Janda, Eva Michalíková, Jiří Skuhrovec: The Roles of Czech Export Bank and Export Guarantee and Insurance Corporation in Public Finance Support of the Czech Trade

Kateřina Maková: Vývoj výdajů na politiku zaměstnanosti v České republice v období 2005-2010

Beáta Mikušová Meričková: Kontrahovanie verejných služieb z pohľadu teórie transakčných nákladov

Jan Pavel, Rudolf Kubík: Faktory ovlivňující intenzitu konkurenčního efektu při zadávání veřejných zakázek na stavební práce v ČR

Jaroslav Vostatek: Důchodová reforma a teorie veřejné volby

Tematická oblast: Veřejné rozpočty

Jiří Bečica: Dobrovolné svazky obcí jako forma spolupráce obcí

Marcela Grochová: Rozpočtové hospodaření obcí na příkladu obce Polnička

Milan Jílek: Rozpočtové chování místních úrovní vlády v době hospodářské krize

Dušan Kozovský: Hodnotenie účinnosti programového rozpočtovania v podmienkach územnej samosprávy na Slovensku

Štefan Lyócza: Are we able to capture the EU debt crisis? Evidence from PIIGGS countries in panel unit-root framework

Alena Maaytová: Snížení počtu lůžek v českých nemocnicích – fikce nebo reálná možnost úspory výdajů ve zdravotnictví?

František Ochraňa: Cílově orientované rozpočtování jako rozpočtová metoda pro optimalizovanou alokaci zdrojů na úrovni kapitol státního rozpočtu ČR

Jakub Pícka: Trh práce a systém odměňování ozbrojených sil – případ Armády České republiky

Lucie Sedmihradská, Michal Štefek, Jakub Haas: Transparentnost veřejných rozpočtů: Co obnáší a jak ji hodnotit?

Petr Tománek: Potenciál daně z nemovitostí pro zvyšování příjmů obecních rozpočtů při restrikci dotací z centrálních zdrojů

Petr Toth: Rozpočtové určení daní - možnosti standardizace vybavenosti obcí

Tematická oblast: Veřejné politiky a veřejné finance

Milan Babčanec: Data envelopment analysis of medical systems in the countries of the European Union

Petr Blažek: Vliv krize na fiskální stabilitu a udržitelnost

Martin Dlouhý: Mental Health Care Financing Systems in Eastern Europe

Blanka Ernegrová: Analýza platů ve veřejném sektoru

Vlasta Feješová: Nezamestnanost a veřejné financie - vývoj v podmienkach Slovenskej republiky

Savina Finardi, Jakub Fischer: Teoretické aspekty hodnocení návratnosti investic do lidského kapitálu: Je tato investice v České republice stále návratná?

Valeriia Gorchynska: The role of government in the development of entrepreneurship: financial aspect

Lubomír Grůň: Právní regulace finančních vztahů a jejich třetí rozměr

Miroslav Hájek: Efektivnost podpory obnovitelných zdrojů energie

Alena Hartlová: Vliv zdanění na ekonomický růst: Empirické modely Lafferovy křivky

David Hubal: Implementace Zprávy Světové banky o vizi a strategii pro integrovanou správu příjmů v českém daňovém systému

Emília Jakubíková, Lucia Mihóková: Dopady veřejného dluhu na makroekonomický vývoj SR

Petra Jílková Dlouhá: Vládní návrh reformy terciárního školství - parametry a pozice garantované studentské půjčky na trhu komerčních půjček

Lucia Kováčová: Riešenie financovania dostavby verejných kanalizácií na Slovensku prostredníctvom modelu Feasible

Zuzana Kučerová: Měření výkonnosti efektivity ve veřejném sektoru vybrané přístupy a jejich možné využití v našich podmínkách

Jan Mertl: Struktura výdajů na zdravotnictví v kontextu české zdravotní politiky

Juraj Nemeč: Ako reagovať na krízu verejných financií reštrikcia verzus reštrukturalizácia

Miroslava Pavlisová: Analýza vzťahu medzi jednotnou evropskou menou euro a hospodárskou situáciou zemí EMU v období finančnej krízy od roku 2008 do roku 2011

Bohuslav Pernica: Strategické dokumenty a rozpočtová politika českej vlády po roku 1998

Vojtěch Roženský: Proměnné v modelech sociálních výdajů

Andrea Schvábová: Problém souběhu funkce člena statutárního orgánu a zaměstnance a jeho dopad na veřejné finance České republiky

Emília Sicakova-Beblava, Miroslav Beblavý: Zmysluplnosť a účinky verejných dotácií do verejných nájomných bytov na Slovensku

Ingrid Šabíková: Osobitosti výkazníctva štátnej správy a samosprávy na Slovensku

Jana Štrangfeldová: Ľudské zdroje v zdravotníctve a produktivita práce v nemocniciach Slovenskej Republiky

Vladimíra Trojanová: Poznatky získané z přípravy pilotních PPP projektů v ČR

Václav Urbánek: Financování vysokého školství a vývoj k 3G univerzitám

Václav Vilhelm: Podpora zemědělského pojištění z veřejných zdrojů srovnání situace v ČR v mezinárodním kontextu

Andrea Zárembová: Testing for the Stationarity of regional Output in CEECs

Konference se účastní

Ing. Milan Babčanec
Ing. Anna Bánociová, Ph.D.
Ing. Veronika Bauernöplová
doc. Ing. Miroslav Beblavý, Ph.D.
Ing. Jiří Bečica, Ph.D.
Ing. Petr Blažek
Ing. Václav Boněk
Ing. Josef Březina, CSc.
Ing. Slavoj Czesany, DrSc.
Ing. Petr David, Ph.D.
doc. Martin Dlouhý
Ing. Ivana Doležalová
Ing. Alena Dugová
Ing. Blanka Ernegrová
Ing. Vlasta Feješová
Ing. Savina Finardi
doc. Ing. Jakub Fischer, Ph.D.
Ing. Valeriia Gorchynska
Bc. Marcela Grochová
doc. JUDr. Lubomír Grůň, CSc.
Ing. Jakub Haas
doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.
Ing. Alena Hartlová
doc. Jaroslava Holečková
Ing. David Hubal
doc. Ing. Emília Jakubíková, CSc.
prof. Ing. Karel Janda, Ph.D., M.A., Dr.
doc. Ing. Jana Janoušková, Ph.D.
doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
Ing. Petra Jílková
Ing. Stanislav Klazar, Ph.D.
Ing. Lucia Kováčová
Ing. Dušan Kozovský, Ph.D.
prof. Ing. Květa Kubátová, CSc.
Ing. Jana Kubicová, Ph.D., MBA
Ing. Rudolf Kubík

Ing. Zuzana Kučerová
Ing. Yvona Legierská
Ing. Štefan Lyócsa, Ph.D.
Ing. Kateřina Maková, Ph.D.
Ing. Jitka Matějková
Ing. Alena Maaytová, PhD.
Ing. Jan Mertl, Ph.D.
Ing. Lucia Mihóková
doc. Ing. Beáta Mikušová Meričková, Ph.D.
Ing. Lukáš Moravec, Ph.D.
prof. Ing. Juraj Nemec, CSc.
doc. Ing. Danuše Nerudová, Ph.D.
prof. PhDr. František Ochrana, DrSc.
doc. Ing. Jan Pavel, Ph.D.
Ing. Miroslava Pavlisová
Ing. Bohuslav Pernica, Ph.D.
Ing. Jakub Picka
Ing. Kamil Provazník
PhDr. Ing. Vojtěch Roženský
doc. Ing. Zdeněk Sadovský, CSc.
Ing. Lucie Sedmihradská, Ph.D.
Ing. Andrea Schvábová
doc. Ing. Emilia Sicakova-Beblava, Ph.D.
Ing. Veronika Sobotková
Ing. Šárka Sobotovičová
Ing. Veronika Solilová
doc. Ing. Slavomíra Svátková
Dr. Ing. Pavel Svirák
Ing. Ingrid Šabíková, Ph.D.
prof. Ing. Jan Široký, CSc.
Bc. Michal Štefek
Ing. Jana Štrangfeldová, Ph.D.
doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
doc. Ing. Petr Toth, Ph.D.
Ing. Vladimíra Trojanová
doc. Ing. Václav Urbánek, CSc.
prof. Ing. Alena Vančurová, Ph.D.
Ing. Václav Vilhelm, CSc.

doc. Ing. Leoš Vítek, Ph.D.

prof. Ing. Jaroslav Vostatek, CSc.

prof. Ing. Václav Vybíhal, CSc.

Ing. Jana Weberová

Ing. Andrea Zárembová

Ing. Hana Zídková

Ing. Jiří Žežulka

Vědecký výbor konference

předseda: **Květa Kubátová**, *Vysoká škola ekonomická v Praze*

členové: **Kornélia Beličková**, *Ekonomická univerzita Bratislava*
Srečko Devjak, *Univerzity of Ljubljana*
Bojka Hamerníková, *bankovní institut vysoká škola, Praha*
Juraj Nemec, *Univerzita Mateja Béla, Banská Bystrica*
Stanka Setnikar-Cankar, *Univerzity of Ljubljana*
Václav Urbánek, *Vysoká škola ekonomická v Praze*
Alena Vančurová, *Vysoká škola ekonomická v Praze*
Leoš Vítek, *Vysoká škola ekonomická v Praze*
Jaroslav Vostatek, *Vysoká škola finanční a správní, Praha*

Pořadatel

Katedra veřejných financí
Fakulta financí a účetnictví
Vysoká škola ekonomická v Praze
Nám. W. Churchilla 4
130 67 Praha 3
<http://kvf.vse.cz>

Internetové stránky konference

<http://kvf.vse.cz/vyzkum/konference-tpavf/>

Daňová politika

Tematická oblast: Daňová politika

Daňová politika

Ing. Anna BÁNOCIOVÁ, Ph.D.

e-mail: anna.banociova@tuke.sk

adresa: Katedra financií, Fakulta ekonomická, Technická univerzita v Košiciach,
Nemcovej 32, 040 01 Košice

Kvantifikácia dopadov legislatívnych zmien u dane z príjmov na vybrané ekonomické subjekty v SR

Daňová sústava Slovenskej republiky za pomerne krátke obdobie svojho trvania prešla viacerými zmenami. Ostatnou novelou platnou od 1. januára 2011 dochádza v zdaňovaní fyzických a právnických osôb k ďalším podstatným zmenám dotýkajúcim sa všetkých daňových subjektov. Najvýznamnejšia zmena nastala v oblasti uplatňovania nezdaniiteľnej časti základu dane na daňovníka. Došlo k jej poklesu a možnosti uplatnenia iba na tzv. aktívne príjmy. Novelou zákona boli odstránené aj ďalšie výhody a výnimky, ktoré majú významný dopad na výšku príjmov ekonomických subjektov. Základnou metódou skúmania je ekonomická analýza výsledkov získaných výpočtov daňového zaťaženia u vybraných ekonomických subjektov v období pred realizovanými legislatívnymi zmenami a po nich. Komparácia výsledkov analýzy umožní presnú kvantifikáciu zmien u konkrétneho subjektu.

Klíčová slova: aktívne príjmy, nezdaniiteľná časť základu dane, paušálne výdavky, príjmy oslobodené od dane

Daňová politika

Ing. Veronika BAUERNÖPLOVÁ

e-mail: xhlav05@vse.cz

adresa: Noutonice 84, 252 64 Velké Přílepy

Vliv zavedení odvodu na výrobu elektřiny ze sluneční energie na efektivnost investic

Ekonomové na celém světě se již dlouhá léta dohadují o faktu, jak významně daňové reformy ať již v oblasti korporátního zdanění a zdanění fyzických osob nebo jiných daních ovlivňují investiční rozhodování firem. Jelikož příliv zahraničních investic je významným stimulem hospodářského růstu dané ekonomiky, ekonomové věnovali a stále věnují nemalou pozornost daňovým reformám. Každá změna daňové legislativy je významným faktorem ovlivňující investiční rozhodování. Je proto důležité zaměřit se na to, jak velký vliv bude mít změna dané daňové veličiny na efektivnost dané investice. Článek vznikl při řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: investice, hodnocení, efektivnost

Daňová politika

Ing. Václav BONĚK

e-mail: vaclav.bonek@centrum.cz

adresa: Bundovcova 6, 370 01 České Budějovice

Negativní a "negativní" důsledky daňového řádu na daňové subjekty

Od 1. ledna 2011 je účinný nový daňový řád, který nahradil dosavadní zákon o správě daní a poplatků a upravil nově správu daní a daňové řízení. Jeho ustanovení v řadě případů mění jak postavení správců daně, tak i daňových subjektů. Vedle řady ustanovení, která daňová veřejnost přivítala, se pochopitelně objevily i kritické hlasy, které poukazují na negativní důsledky řady ustanovení daňového řádu na daňové subjekty. Příspěvek se zabývá otázkou, zda tato kritika je vždy oprávněná, to zejména pokud se týká sankcí.

Klíčová slova: daňový řád, daňový subjekt, daňové tvrzení, sankce, promíjení

Daňová politika

Ing. Josef BŘEZINA, CSc.

e-mail: brezina@pef.czu.cz

adresa: Katedra obchodu a financí, Česká zemědělská univerzita v Praze
Kamýcká ul. 129, 165 21 Praha-Suchdol

Používání biopaliv v ČR a v sousedních zemích

Příspěvek je zaměřen na porovnání používání biopaliv u nás a v okolních zemích, na společné a rozdílné prvky. S používáním biopaliv souvisí míra daňové podpory, která je různá ve srovnávaných zemích s tendencí snižování daňové podpory. Mezi hlavní důvody používání biosložek v kapalných palivech patří úspora emisí oxidu uhličitého, která závisí na množství emisí produkovaných při výrobě biopaliva. Příspěvek uvádí hodnoty úspor biopaliva vyráběná z použitých zemědělských plodin. Mezi nevýhody používání biopaliv patří to, že konkurují výrobě potravin a mohou vést ke zvyšování cen potravin. Technologie výroby biopaliv se vyvíjí a připravuje se výroba biopaliv druhé generace, která odstraní nebo zmírní námitky proti biopalivům a zvýší podíl úspor emisí oxidu uhličitého.

Klíčová slova: biopalivo, zdanění paliv, daň z minerálních olejů, bionafta, bioethanol, emise oxidu uhličitého

JEL: H23.

Daňová politika

Ing. Petr DAVID

e-mail: david@mendelu.cz

adresa: Ústav účetnictví a daní, Provozně ekonomická fakulta Mendelova univerzita
v Brně, Zemědělská 1 61300 Brno

Stanovení dopadů změny sazby DPH u potravin v ČR

Článek stanovuje míru přesunu daňového břemene na kupující potravin v rámci poslední významné změny snížené sazby daně z přidané hodnoty v České republice na přelomu let 2007 a 2008. Současně identifikuje velikost části zvýšeného břemene daně, kterou nesou po zvýšení snížené sazby daně z přidané hodnoty v České republice prodávající potravin. Na základě stanovení hodnot rozdělení zvýšeného daňového břemene usuzuje o případných budoucích změnách v dané oblasti. Součástí je také stanovení ukazatele změny prodejních cen potravin po zvýšení snížené sazby daně z přidané hodnoty v České republice. Uvedeným zkoumáním bylo zjištěno, že kupující v roce 2008 nesli významně více než pouze zvýšené daňové břemeno snížené sazby daně z přidané hodnoty uvalené na potraviny. Pouze eliminací extrémních hodnot lze dospět k předpokládanému parciálnímu přesunu daňového břemene. Ceny potravin v inkriminovaném období vzrostly de facto dvojnásobně oproti samotnému zvýšení daňového břemene. S těmito výsledky je třeba počítat při plánování budoucích změn v oblasti sazeb daně z přidané hodnoty v České republice.

Klíčová slova: daňové břemeno, daň z přidané hodnoty, potraviny

JEL: H22.

Daňová politika

Ing. Ivana DOLEŽALOVÁ

e-mail: xdoli08@vse.cz

adresa: Horní 317

549 54 Police nad Metují

Možnost sloučení daně z příjmů a pojistného

Příspěvek se zabývá možnostmi integrace daně z příjmů fyzických osob, veřejného zdravotního pojistného a sociálního pojistného pod jednu společnou daň. Toto téma je více než aktuální. Vláda má v plánu zavést Jednotné inkasní místo, které předpokládá jistou míru integrace, již v roce 2014. Bude tudíž nevyhnutelné zabývat se možnostmi a dopady zvoleného stupně integrace. Sloučení, dnes zcela oddělených systémů daní a obou pojistných, je důležité především pro svou vysokou nákladovost. Stav veřejných financí ČR si jistě nemůže dovolit nést náklady na trojí správu daně. To především v případě, kdy možnost sloučení existuje. Cílem příspěvku je zobrazení stavu, kdy příjem veřejného rozpočtu z pohledu daně z příjmů fyzických osob i pojistného zůstane nezměněn, ale přesto stát na dané situaci získá, neboť klesnou výdaje na trojí správu a trojí vymáhá ní daně. Uvažován bude nejvyšší stupeň integrace, který představuje sloučení základu i sazby daně a veškeré správy daně pod kompetence jediného subjektu. Přiznáním a odvedením takto stanovené daně splní poplatník povinnost vůči všem třem dnešním správcům. Příspěvek řeší pouze dílčí myšlenku celého problému. Je zaměřen na zkoumání možnosti zavedení společného základu daně, na který bude možné aplikovat společnou sazbu daně. Článek vznikl při řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: Integrace daně a pojistného, Jednotné inkasní místo, daňové zatížení práce

Daňová politika

Ing. Alena DUGOVÁ

e-mail: alena.dugova@centrum.cz

adresa: Losiná 342, pošta Nezvěstice 332 04

Specializovaný finanční úřad - jeho role v systému daňové správy

Daňová správa získala v rámci důležité institucionální reformy orgánů daňové správy novou strukturu. S účinností od 1. ledna 2012 bude vytvořen nově Specializovaný finanční úřad, s celostátní působností, se základními ale i zvláštními kompetencemi finančního úřadu. SFÚ bude příslušný pro vybrané subjekty, jimiž jsou banky, pobočky zahraničních bank, pojišťovny, zajišťovny, právnické osoby založené za účelem podnikání s obrátem nad 2 miliardy korun, případně další subjekty. Od SFÚ se očekává především snížení daňových úniků, efektivnější dohled nad vybranými subjekty a zlepšení fiskálního efektu, a to díky specializované kontrole. Naopak daňové subjekty očekávají především lepší přístup ze strany správce daně a efektivnější komunikaci. Role SFÚ by však mohla být podstatnější a širší než jak je tomu v současné úpravě. Zejména boj proti daňovým únikům vyžaduje zavedení nových prvků, které napomohou daňové úniky odhalovat a efektivněji postihovat. Předmětem příspěvku je analýza činností svěřených SFÚ a potenciálních úkolů pro SFÚ, které by mu mohly být v budoucnu svěřeny a přispěly k výběru daní do veřejných rozpočtů. Hlavním metodickým nástrojem bude hodnocení současné úpravy a dále možných oblastí v praxi. Prostřednictvím tohoto srovnání lze analyzovat základní výzvy a nedostatky celého systému správy daní. Boj proti daňovým únikům lze označit jako zásadní úkol, ale jeden z mnoha úkolů, které lze při analýze hodnotit.

Klíčová slova: specializovaný finanční úřad, správa daní, daňový únik

Daňová politika

doc. Jaroslava HOLEČKOVÁ

e-mail: jahol@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická, Fakulta financí a účetnictví
nám. W. Churchillů 4, 130 67 Praha 3

Efektivní daňové sazby (daňové klíny) jako nástroj analýzy distorze daňového systému ČR v letech 2000 - 2010

Efektivní daňové sazby jsou sazby, které berou v úvahu nejen zákonem stanovenou sazbu daně ze zisku, ale také ostatní aspekty daňového systému, které ovlivňují celkovou výši zaplacené daně a výnosnost investic. Efektivní daňové sazby také zohledňují osobní zdanění a způsob jakým je systém korporativní a osobní daně integrován. Inflace rovněž ovlivňuje efektivní daňové sazby v závislosti na tom, jak daňový systém vymezuje zdanitelný zisk s ohledem na inflaci. Rozdíl mezi výnosem před zdaněním (p), označovaným také pojmem náklady kapitálu, který vytvoří firma a výnosem individuálního investora po zdanění (s) tzv. daňový klín je způsobem vyjádření efektivní daňové sazby, která odráží míru celkové distorze trhu způsobenou korporativním a osobním zdaněním. Metodologie užívaná k výpočtu efektivních daňových sazeb investic je založena na přístupu, který vypracovali King a Fullerton (1984). Daňové klíny se rozlišují podle typu aktiv: stroje, budovy, zásoby) a podle typu zdrojů financování: vlastní kapitál, nerozdělený zisk, dluh. Cílem tohoto příspěvku je na bázi výpočtu daňových klínů posoudit, do jaké míry zdanění v České republice může ovlivňovat investiční rozhodování.

Klíčová slova: efektivní daňová sazba, daňový klín, typ aktiv a finančních zdrojů

Daňová politika

doc. Ing. Jana JANOUŠKOVÁ, Ph.D.

e-mail: janouskova@opf.slu.cz

adresa: Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Slezská univerzita v Opavě,
Univerzitní náměstí 1934/3, 733 40 Karviná

Ing. Šárka SOBOTOVIČOVÁ

e-mail: sobotovicova@opf.slu.cz

adresa: Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Slezská univerzita v Opavě,
Univerzitní náměstí 1934/3, 733 40 Karviná

Daň z přidané hodnoty a zvyšování daňového zátížení

Tento příspěvek je zaměřen na zdanění spotřeby v České republice, a to zvláště na daň z přidané hodnoty. Význam daně z přidané hodnoty a její postavení v soudobých daňových systémech je klíčový. Jedná se o daň poměrně mladou, a přesto si v rámci své více jak padesátileté historie vydobyla své postavení. Tato daň se i v podmínkách ČR tradičně podílí nejvíce svým výnosem v rámci veřejných příjmů. V současné době se vedou diskuze o zvýšení daňové zátěže u nepřímého zdanění, a zároveň o zavedení kompenzačních nástrojů u méně příjmových skupin obyvatelstva.

Klíčová slova: Nepřímé daně, daň z přidané hodnoty, daňová zátěž

JEL: H20.

Daňová politika

Ing. Stanislav KLAZAR, Ph.D.

e-mail: klazar@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Daň z příjmů fyzických osob - redistribuční dopady dílčích prvků daňové techniky

Výsledná redistribuce příjmů ve společnosti je dána jak původním rozdělením příjmů, které je dáno trhem, tak také vlivy na straně příjmové a výdajové veřejného sektoru. Příspěvek se zabývá jedním z významných faktorů výsledné redistribuce, a to daní z příjmů fyzických osob. Jsou analyzovány jednotlivé prvky její techniky z hlediska vlivu na rozdělení příjmů. V čase docházelo k úpravám těchto prvků (sazby, odpočty slevy...), což mělo potenciální vliv na výsledný dopad této daně. Dalším souvisejícím faktorem a částečně důsledkem předchozího byla změna ve frekvenci a výši využívání těchto prvků v reálných případech. Populace podávající daňová přiznání je v příspěvku rozdělena dle výše hrubých příjmů a každá skupina je analyzována samostatně co do prvků, které využívá při snižování daňové povinnosti, tak co do výše potenciální úspory na dani. Lze konstatovat, že růstné prvky daňové techniky skutečně dopadají významně rozdílně na příjmové spektrum. Cílem jejich fungování tedy není primárně posilování redistribuční funkce, ale funkce jiné, v oblasti alokace a stimulace.

Klíčová slova: progresivita daně, daně z příjmů, redistribuce, redistribuční dopad, odpočty, slevy na dani, incidence

JEL: H22, H23, J32.

Daňová politika

prof. Ing. Květa KUBÁTOVÁ, CSc.

e-mail: kubatova@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická
v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Specifické efektivní průměrné sazby daní korporací v zemích EU v letech 1998 2007 a jejich variabilita

Předmětem analýzy je vnitřní distorznost daně korporací v zemích Evropské unie a v České republice. Cílem příspěvku je porovnat tzv. efektivní průměrné sazby daní (EATR) korporací celkem a u 5 druhů majetku a 3 zdrojů financování a jejich variabilitu v zemích EU. Ačkoliv jsou korporace zdaňovány jednotnou nominální sazbou, ve skutečnosti dopadají na různé druhy investic a zdroje financování odlišné efektivní sazby. Takové daně, mající distorzí účinky na chování ekonomických subjektů, jsou považovány za nespravedlivé a neefektivní, jelikož vyvolávají nadměrné daňové břemeno. Čím je vyšší variabilita specifických sazeb v dané zemi, tím jsou distorzí účinky a z nich vyplývající potenciální ekonomické ztráty větší.

Klíčová slova: efektivní daňové sazby, daňová distorze, daňové klíny, EATR

JEL: H25.

Daňová politika

Ing. Jana KUBICOVÁ, Ph.D., MBA

e-mail: jana.kubicova@euba.sk

adresa: Katedra financií, Národohospodárska fakulta, Ekonomická univerzita
v Bratislave, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava Slovenská republika

Analýza indikátorov ziskovosti v nadnárodných maloobchodných sieťach pôsobiacich v SR

Nadnárodné spoločnosti disponujú medzinárodnou sieťou organizačných zložiek a dcérskych spoločností. To im umožňuje využívať vnútropodnikové prevodné ceny na presuny ziskov medzi daňovými jurisdikciami s vysokým a nízkym daňovým zaťažením. Tým uvedené spoločnosti znižujú svoju globálnu daňovú povinnosť, daňové náklady podnikania a zvyšujú svoju konkurencieschopnosť. Na druhej strane manipulácia s vnútropodnikovými prevodnými cenami vedie k nespravodlivému rozdeleniu daňového výnosu medzi štátmi, ktoré sa podieľajú na tvorbe pridanej hodnoty a zisku. Správcovia daní preto sprísňujú dohľad nad dodržiavaním princípu nezávislého vzťahu pri oceňovaní vnútropodnikových transferov. Využívajú pritom porovnávanie ukazovateľov ziskovosti v nekontrolovaných transakciách v porovnateľných podnikoch. V príspevku analyzujeme indikátory ziskovosti v nadnárodných maloobchodných sieťach pôsobiacich v SR.

Klíčová slova: daň z príjmov právnických osôb, prevodné ceny, zisky, nadnárodné siete maloobchodného predaja, Slovenská republika

Daňová politika

Ing. Ivona LEGIERSKÁ

e-mail: yvona.legierska@seznam.cz

adresa: Kudrnova 234/4, 15000 Praha 5 - Motol

Substituce části pojistného na důchodové pojištění

Příspěvek se zabývá zhodnocením možností dlouhodobého nahrazení výpadku části pojistného na sociální zabezpečení jinými příjmy veřejných rozpočtů, a to v souvislosti s připravovanou důchodovou reformou v České republice, která počítá s vyvedením části pojistného do soukromých penzijních fondů. Poukazuje na výhody a nevýhody těchto variant, a to nejen z pohledu teoretického, ale i praktického.

Klíčová slova: Ekonomická reforma, důchodová reforma, daně, DPH, veřejné výdaje, pojistné na sociální zabezpečení, přesun daně, elasticita poptávky.

Daňová politika

Ing. Jitka MATĚJKOVÁ

e-mail: matejkova@sting.cz

adresa: AKADEMIE STING, o. p. s., soukromá vysoká škola v Brně
Stromovka 1, 637 00 Brno

Souběh výkonu funkce a pracovního poměru u statutárních orgánů obchodních společností

Příspěvek se zabývá souběhem výkonu funkce a pracovního poměru. Právní judikáty na toto téma již byly publikovány v roce 1993 Vrchním soudem v Praze, do popředí se však tato problematika dostala až po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9.12.2010. Článek toto téma představuje z ekonomického i daňového pohledu. Popisuje účast těchto osob na sociálním a zdravotním pojištění. V závěru navrhuje řešení pro posouzení souběhu výkonu funkce a pracovního poměru.

Klíčová slova: Statutární orgán, jednatel, odměna.

Daňová politika

Ing. Lukáš MORAVEC, Ph.D.

e-mail: moravec@pef.czu.cz

adresa: Katedra obchodu a financí, Provozně ekonomická fakulta, ČZU v Praze Kamýcká
129, 165 21 Praha 6 – Suchdol

Ing. Jiří ŽEŽULKA

e-mail: zezulka@pef.czu.cz

adresa: Katedra obchodu a financí, Provozně ekonomická fakulta, ČZU v Praze Kamýcká
129, 165 21 Praha 6 - Suchdol

Struktura přímých administrativních daňových nákladů v ČR

Příspěvek hodnotí efektivnost výběru daní ČR na základě dostupných dat OECD s důrazem na strukturu pracovní činnosti pracovníků daňové správy, identifikuje potenciální příčiny relativně nízké úspěšnosti výběru daní a předkládá otázku, které z těchto problematických aspektů řeší započatá reforma daňové správy.

Klíčová slova: daňová správa, přímé administrativní náklady, daňová efektivnost

JEL: H21.

Daňová politika

doc. Ing. Danuše NERUDOVÁ, Ph.D.

e-mail: d.nerudova@seznam.cz

adresa: Ústav účetnictví a daní, Provozně ekonomická fakulta, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno

Možnosti zdanění finančního sektoru

Díky finanční krizi začala být věnována větší pozornost finančnímu sektoru, který až doposud požíval celou řadu výjimek ze zdanění. Krize odhalila potřebu nejen zajistit stabilitu sektoru a snížit negativní externality, ale především zajistit, aby i finanční sektor spravedlivě přispíval do veřejných financí. Všechny výše uvedené důvody vedly k diskusi o ožnostech zdanění finančního sektoru a to v podobě zavedení nového typu daně. Příspěvek se zabývá dvěma možnými typy zdanění finančního sektoru - daní z finančních transakcí a daní z finančních aktivit. Cílem příspěvku je prozkoumat možnosti zavedení daně z finančních transakcí, analyzovat argumenty pro zavedení jak daně z finančních transakcí, tak daně z finančních aktivit a navrhnout vhodného kandidáta na implementaci na úrovni Evropské unie jako celku.

Klíčová slova: daň z finančních transakcí, daň z finančních aktivit, základ daně, krize, finanční sektor

JEL: H21, H23.

Daňová politika

Ing. Kamil PROVAZNÍK

e-mail: kamil.provaznik@cz.imptob.com

adresa: Zítkova 6, 153 00, Praha 5 - Radotín

Výběr spotřební daně z tabákových výrobků v závislosti na sazbě daně

Tato práce se zabývá výší výběru spotřebních daní z tabákových výrobků při změně sazeb spotřebních daní. Dále pak porovnává vývoj prodejů cigaret v návaznosti na výši minimálních spotřebních daní z cigaret a poukazuje na velký prostor pro spekulace, který nabízí současný systém zvyšování spotřebních daní.

Klíčová slova: Spotřební daň, výběr daně, prodej tabákových výrobků, daňové zatížení

Daňová politika

doc. Ing. Zdeněk SADOVSKÝ, CSc.

e-mail: sting@dopis.cz

adresa: AKADEMIE STING, o.p.s., vysoká škola
Stromovka 1, 637 00 Brno

Permanentní daňová revoluce

Neustálé legislativní změny, zejména další změny v systému daní, sociálního a zdravotního pojištění mají v České republice charakter trvalého experimentu cestou pokusů a omylů. Některé pokusy jsou světovou nebo přinejmenším evropskou raritou, klasickým případem je superhrubá mzda nebo navrhovaná jednotná sazba DPH. Autoři vládních předloh sledují jediný cíl a to je naplnění bezedného státního rozpočtu a až na výjimky poslední doby nesledují efektivnost vynaložených prostředků státního rozpočtu a restriktivní možnosti na výdajové straně. Změny a restrikce z nich vyplývající jsou pak poplatné prostým kupeckým počtům s okamžitým finančním výsledkem bez nadhledu pro budoucí vývoj. Vadou těchto řešení je také absence předvídání obtížně kvantifikovatelných negativních dopadů, například bumerangového efektu a posílení šedé ekonomiky. K negativním dopadům na podnikání živnostníků, malých a středních firem, na porodnost s ohledem na budoucí naplňovatele státního rozpočtu a dalším dopadům není příliš nebo vůbec přihlíženo. Dalším významným faktorem, ohrožujícím stabilitu ekonomického vývoje jsou zásahy politiků, kteří se v honbě za přízní voličů a stranickými i osobními preferencemi nezatěžují takovými malichernostmi jako je prosperita země, zadluženost nebo stabilita veřejných financí. Důsledkem jsou neustále se a to i retrospektivně měnící pravidla hry s velmi negativním dopadem na živnostníky, podniky i občany. Neustálé změny zákonů dostávají charakter permanentních legislativních revolucí, zejména v oblasti daní a pojištění.

Klíčová slova: daňová politika, restrikce, ekonomický vývoj, státní rozpočet

JEL: H20, H22, H30, H60.

Daňová politika

Ing. Veronika SOBOTKOVÁ

e-mail: veronika.sobotkova@mendelu.cz

adresa: Ústav účetnictví a daní, Fakulta provozně ekonomická, Mendelova Univerzita
v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno

Ing. Veronika SOLILOVÁ

e-mail: ritve@email.cz

adresa: Ústav účetnictví a daní, Fakulta provozně ekonomická, Mendelova Univerzita
v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno

Komparace CFC pravidel ve vybraných státech EU

S postupem globalizace a integrace trhu dochází k odstraňování obchodních překážek a téměř nekontrolovatelnému přesunu kapitálu, na jehož umístění má vliv mimo jiné i daňové zatížení. Ekonomické subjekty mají snahu přesouvat své daňové základy do zemí s nižším daňovým zatížením a příznivější daňovou politikou, což může vést ke snižování příjmů státních rozpočtů a v konečném důsledku ke škodlivé daňové konkurenci. Pokud se některé zemi podaří přilákat zahraniční investice, ostatní státy mohou na situaci reagovat a dojde tak k roztočení konkurenční spirály snižování daňového zatížení mobilních faktorů a země spolu začnou soutěžit o mobilní kapitál. Státy mohou ale reagovat i opačným způsobem a zaujmout obranné pozice zavedením specifických opatření proti odlivu daňových příjmů do zahraničí, kterými mohou být CFC pravidla (Controlled Foreign Corporation Regime). Jejich cílem je chránit domácí daňovou základnu před určitými typy narušení a zpravidla se týkají oblasti zdanění příjmů korporací. Cílem příspěvku je tedy vyhodnotit možnosti aplikace CFC pravidel ve vybraných zemích Evropské unie a na základě provedené komparační analýzy vyhodnotit rozdíly v aplikaci CFC pravidel ve vybraných členských státech Evropské unie.

Klíčová slova: CFC pravidla, ovládaná zahraniční společnost, daňová konkurence

Daňová politika

doc. Ing. Slavomíra SVÁTKOVÁ

e-mail: ssvatkova@bivs.cz

adresa: BIVŠ, a. s., Nárožní 9, 158 00 Praha 5

Ing. Hana ZÍDKOVÁ

e-mail: Hana.Zidkova@cz.ey.com

adresa: Ernst & Young, s. r. o.
Karlovo nám. 10, 120 00 Praha 2

Možnosti a meze principu reverse-charge

Ve své podstatě princip reverse-charge neznamena nic jiného než přenesení povinnosti přiznat, zaplatit a odvést daň z přidané hodnoty z poskytovatele plnění (dodavatele) na příjemce tohoto plnění. S tímto principem se setkáváme zcela běžně při intrakomunitárních plněních, kde mj. tento princip zabezpečuje výběr daně v zemi spotřeby. V posledních letech se princip reverse-charge rozšiřuje i na tuzemská plnění. Příspěvek hledá odpovědi na několik aktuálních otázek: proč dochází k rozšíření tohoto principu i na tuzemská plnění, která plnění jsou v centru pozornosti, jaké výhody od tohoto kroku očekávají správci daně, jaké obavy mají samotní plátcí daně a v neposlední řadě, zda-li toto pozitivní očekávání nenese s sebou i některá úskalí.

Klíčová slova: daň z přidané hodnoty, reverse-charge, kolotočové podvody, nárok na odpočet, směrnice Rady, plátce daně, osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, osoba nepovinná k dani.

Daňová politika

Dr. Ing. Pavel SVIRÁK

e-mail: pavelsvirak@seznam.cz

adresa: Fakulta podnikatelská, Vysoké učení technické v Brně,
Kolejní 4, 612 00 Brno

Praktické dopady novelizace daňových zákonů v roce 2011

Dnem 1.ledna 2011 vstoupil v platnost daňový řád, který se promítá prakticky do všech daňových zákonů. Současně také nabyly účinnosti samostatné změny daňových zákonů, které byly přijaty v průběhu roku 2010. Tyto novely obsahují jednak změny, které si vyžádalo zavedení daňového řádu, ale také především změny, jež jsou zaměřeny na zvýšení daní jako jednoho z prvků ke konsolidaci veřejných rozpočtů a v neposlední řadě také změny, ke kterým je Česká republika vázána v souladu s harmonizací daní v rámci Evropské unie. Nejpočetnější a nejobsáhlejší jsou změny u daně z příjmů fyzických a právnických osob, které se promítají nejen v jiném přístupu vymezení některých osvobozených příjmů, ale také zdanění různých dávek a dříve osvobozených příjmů fyzických osob. V neposlední řadě dochází i k úpravám výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů včetně zavedení dalšího způsobu odepisování majetku.. V zákoně o dani z přidané hodnoty se jedná především o plnění závazku České republiky transponovat do právního řádu Směrnice Rady 2006/112/ES, které vstoupily v platnost 1.lednem 2011 nebo v průběhu tohoto roku. Tyto změny se týkají zejména změn v určení místa plnění při poskytování služeb, daňových úniků při dovozu zboží, možnosti přenesení daňové povinnosti na příjemce plnění, zavedení zcela nového institutu, kterým je ručení za daň a možnost provedení opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolventním řízení. Ostatní změny souvisejí již jen s dopracováním stávajících změn ustanovení zákona a se zpřesněním dosavadních ustanovení zákona v návaznosti na platná znění směrnic.

Klíčová slova: novelizace, daň z příjmů, daň z přidané hodnoty, změny osvobození, místa plnění, pohledávky za dlužníkem, ručení za daň, úprava odpočtu

Daňová politika

prof. Ing. Jan ŠIROKÝ, CSc.

e-mail: jan.siroky@vsb.cz

adresa: Ústav ekonomie, Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.
Jeremenkova 1142/42, 772 00 Olomouc

Politika členských států Unie v oblasti sazeb DPH II.

Příspěvek se zaměřuje na daň z přidané hodnoty v Evropské unii. V oblasti sazeb DPH - při zachování stanovené minimální hranice - je členským státům ponechána značná autonomie a tím i prostor pro zohlednění národních zájmů. Tato skutečnost se projevila i v různých přístupech při řešení ekonomické krize. Stať volně rozšiřuje předešlé prezentované analýzy o další rok zkoumání i v kontextu Zelené knihy o budoucnosti DPH {SEK(2010)1455 v konečném znění}.

Klíčová slova: Daňová politika, Evropská unie, daň z přidané hodnoty, ekonomická krize, harmonizace, zelená kniha, budoucnost DPH

JEL: F15, H30.

Daňová politika

prof. Ing. Alena VANČUROVÁ, Ph.D.

e-mail: vancura@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Cíle daňové reformy od roku 2013 a možné dopady

Reforma přímých daní se v ČR připravuje už řadu let. V současné době prezentovaná verze bude mít mnohé odrazy ve změně daňového zatížení různých druhů příjmů, sociálních i příjmových skupin. Tento příspěvek se zaměří na diskusi dopadu navrhovaných změn na základní druhy příjmů a velké sociální skupiny. Odhadnut bude rovněž možný vliv na progresivitu přímého zdanění v ČR.

Klíčová slova: daňová politika, zdanění příjmů, pojistné sociálního pojištění

JEL: H24.

Daňová politika

doc. Ing. Leoš VÍTEK, Ph.D.

e-mail: vitek@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Zdanění firem (změny před a v období recese a možnosti a dopady zavedení společného konsolidovaného základu zdanění firem v EU)

V první části příspěvek sumarizuje a analyzuje změny základních prvků firem a firemního zdanění ve vyspělých zemích (počty subjektů, hospodářské výsledky, základy, sazby, výnosy apod.). V druhé části jsou shrnuty nejnovější pokusy a návrhy na zavedení nových daní. Příspěvek se rovněž zaměřuje na shrnutí nových iniciativ v oblasti společného konsolidovaného základu zdanění firem v EU (CCCTB) a hodnocení výhod a nevýhod tohoto konceptu z pohledu firem a vlády v ČR. Článek vznikl při řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: zdanění firem, CCCTB, ČR, hospodářská recese

JEL: H25.

Daňová politika

prof. Ing. Václav VYBÍHAL CSc.

e-mail: vaclav.vybihal@volny.cz

adresa: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., Katedra veřejné ekonomiky,
Estonská 500, 101 00 Praha 10

Daňová reforma - cui prodest?

Příspěvek se zabývá významnými aspekty připravované daňové reformy v podmínkách České republiky zarámované na straně jedné do období postupně odeznívající ekonomické krize a na straně druhé do období očekávaného růstu inflace. Autor analyzuje jednotlivé prvky a instrumenty daňové reformy, syntetizuje a kvantifikuje její dopady na vybrané skupiny obyvatel a navrhuje směřovat daňovou reformu jiným směrem při dodržení moderního trendu spočívajícího ve snížení daňové distorze, posílení nepřímých daní ve struktuře výběru daní a dodržení požadavků obecně kladených na fungování daňového systému. Připravovaná daňová reforma by měla být úzce propojena s penzijní reformou a měla by respektovat stejně jako celá hospodářská politika státu očekávané globální trendy na světovém trhu, kde postupně dochází k výrazným změnám v dominantním postavení jednotlivých hráčů, resp. států.

Klíčová slova: daňová reforma, penzijní reforma, hospodářská politika, distorze, daňové instrumenty, nepřímé daně, světový trh, globální trendy, ekonomická krize, inflace.

JEL: H2.

Daňová politika

Ing. Jana WEBEROVÁ

e-mail: weberka2@seznam.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Komparativní analýza osobní důchodové daně

Příspěvek je zaměřen na problematiku osobní důchodové daně. Obsažená komparativní analýza výnosů osobní důchodové daně zahrnuje země OECD v období 1965-2009. Výnosy daně jsou komparovány v podobě daňové kvóty osobní důchodové daně. Příspěvek obsahuje také některé popisné statistiky poskytující náhled na dlouhodobý vývoj daňové kvóty osobní důchodové daně, dále také regresní analýzu výnosů osobní důchodové daně a analýzu pořadové korelace daňových kvót zemí OECD ve vybraných letech.

Klíčová slova: Osobní důchodová daň; Daňová kvóta; Regresní analýza; Spearmanův koeficient korelace; OECD

JEL: H20, H24, H87.

**Tematická oblast:
Veřejné výdajové
programy**

Veřejné výdajové programy

prof. Karel JANDA

e-mail: Karel-Janda@seznam.cz

adresa: Visiting Professor Karel Janda University of California, Berkeley,
207 Giannini Hall, Office 309 Berkeley, CA94720, USA

Mgr. Eva MICHALÍKOVÁ

e-mail: michalikova@volny.cz

adresa: Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Mgr. Jiří SKUHROVEC

e-mail: jskuhrovec@gmail.com

adresa: Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

The Roles of Czech Export Bank and Export Guarantee and Insurance Corporation in Public Finance Support of the Czech Trade

This paper is one of a few empirical academic papers dealing with export credit available in the economic literature. And it is the first analysis of this topic which focuses on the transition economies. The paper deals with the government supported export credit promotion in the Czech Republic. This support is provided through Czech Export Bank and Export Guarantee and Insurance Corporation. These export promotion institutions are partly owned by the state and their operations are partly supported from the public finance of the Czech Republic. The development and structure of Czech trade and export support is presented first and it is followed by the econometric analysis of the gravity model of Czech trade. We analyze a panel of importing countries over multiple-year period and we estimate gravity models of export promotion in Czech Republic. We use static model by LSDV estimator and dynamic model by system GMM. We assume that the pattern of behavior of our explanatory variables is not uniform and our data set behaves as a mixture of countries with heterogeneous behavior. This means that it would not be possible to estimate our data by using an OLS estimator or by using GMM estimator, which includes all observations into one model. Thus, we use robust techniques of estimation that solve the problem of heterogeneous patterns in data sets. Among more possibilities we use a Least Trimmed Squares estimator (LTS) with a leverage point.

Klíčová slova: export, government promotion, gravity model, public finance

JEL: F14, G28, C23.

Veřejné výdajové programy

Ing. Kateřina MAKOVÁ, Ph.D.

e-mail: katerina.makova@seznam.cz

adresa: Katedra managementu, Ekonomická fakulta, VŠB-TU Ostrava,
Sokolská, 33 Ostrava

Vývoj výdajů na politiku zaměstnanosti v České republice v období 2005-2010

Příspěvek se zaměřuje na vývoj výdajů na politiku zaměstnanosti v České republice v období 2005-2010. Sleduje vliv v současné době zmiňované ekonomická krize na míru nezaměstnanosti a ve svém důsledku také na výdaje na pasivní i aktivní politiku zaměstnanosti. Autorka se zaměřuje, jak na vývoj souhrnných výdajů na státní politiku zaměstnanosti, tak na výdaje úřadů práce jednotlivých krajů České republiky na podpory v nezaměstnanosti, výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti, insolvence a příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Klíčová slova: aktivní politika zaměstnanosti, míra nezaměstnanosti, pasivní politika nezaměstnanosti, zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Veřejné výdajové programy

doc. Ing. Beáta MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, Ph.D.

e-mail: beata.merickova@umb.sk

adresa: Katedra verejnej ekonomiky, Ekonomická fakulta UMB
Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica

Kontrahovanie verejných služieb z pohľadu teórie transakčných nákladov

Základnou otázkou teórie kontrahovania verejných služieb je otázka voľby medzi kontrahovaním a internalizáciou služby (make or buy). Teoretický základ riešenia tejto otázky je daný teóriou principal agent vnímajúcou problém kontrahovania cez vzťah obstarávateľa a dodávateľa, kde sa každý z nich snaží presadiť svoj vlastný záujem (problém shrinking) a teóriou transakčných nákladov. Obe teórie - teória principal agent aj teória transakčných nákladov upozorňujú na riziká zlyhania kontrahovania verejných služieb z pohľadu zvýšenia efektívnosti a kvality poskytovania služieb: prvá v podobe morálneho hazardu a informačnej asymetrie, druhá v podobe špecifickosti služby vedúcej k monopolnému postaveniu producenta a náročnej merateľnosti služby sťažujúcej monitoring externej produkcie. Cieľom príspevku je s využitím metodologického rámca teórie transakčných nákladov ponúknuť určité metodické odporúčania pre manažment kontrahovania verejných služieb a konfrontovať tieto odporúčania s realitou riadenia kontrahovania verejných služieb v podmienkach SR. Teoretický vstup je venovaný vybraným problémom teórie kontrahovania s akcentom na teóriu transakčných nákladov. Analytická časť testuje vybrané verejné služby, resp. vhodnosť, či nevhodnosť kontrahovať ich z pohľadu teórie transakčných nákladov, čo následne konfrontuje s reálnou mierou kontrahovania týchto služieb a dopadmi kontrahovania na nákladovú efektívnosť a kvalitu služieb. Na základe predošlých výskumov danej problematiky v našich podmienkach možno predpokladať, že otázka transakčných nákladov nie je pri voľbe spôsobu zabezpečovania služby rozhodujúca, t.j. že miera kontrahovania sa priamo neodvíja od výšky predpokladaných transakčných nákladov spojených s kontrahovaním. Rozhodnutie kontrahovať verejnú službu aj napriek predpokladaným vysokým transakčným nákladom, nevedie automaticky k zlyhaniu kontrahovania za podmienky, že existuje systémový kvalitný kontrakt manažment. Kvalita riadenia kontraktov má však v našich podmienkach určité nedostatky. To môže byť jedným z dôvodov, prečo je kontrahovanie v prípade niektorých verejných služieb napriek očakávaniam menej efektívnym spôsobom zabezpečovania s nižšou úrovňou kvality služieb ako internalizácia. Príspevok sa snaží prostredníctvom primárneho výskumu overiť platnosť týchto predpokladov

Veřejné výdajové programy

v reálnych podmienkach kontraktov na Slovensku, poukázať tak na slabé miesta kontrahovania verejných služieb a odporučiť ako ich eliminovať.

Klíčová slova: Kontrahovanie verejných služieb. Teória transakčných nákladov.
Teória principal agent. Kontrakt manažment.

JEL: H41.

Veřejné výdajové programy

doc. Ing. Jan PAVEL, Ph.D.

e-mail: pavelj@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze Fakulta financí a účetnictví katedra veřejných financí, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Ing. Rudolf KUBÍK

e-mail: kubr01@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze Fakulta financí a účetnictví katedra veřejných financí, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Faktory ovlivňující intenzitu konkurenčního efektu při zadávání veřejných zakázek na stavební práce v ČR

Existence tzv. konkurenčního efektu je v odborné literatuře často prokazována na datech z oblasti veřejných zakázek. Pod tímto pojmem je chápán nepřímo úměrný vztah mezi počtem podaných nabídek a vysoutěženou cenou. V rámci příspěvku je testována jeho existence v podmínkách České republiky a to u stavebních prací. S využitím kvantitativních metod jsou analyzovány i další faktory, které mohou mít na jeho intenzitu vliv (elektronické aukce, typ zadávacího řízení apod.).

Klíčová slova: konkurenční efekt, stavební práce, veřejné zakázky

JEL: H40, H57.

Veřejné výdajové programy

prof. Ing. Jaroslav VOSTATEK, CSc.

e-mail: jvostatek@volny.cz

adresa: Vysoká škola finanční a správní
Estonská 500, 101 00 Praha 10

Důchodová reforma a teorie veřejné volby

Lloyd George pension s konstrukcí speciální dávky sociální pomoci i Beveridgeův model univerzálního veřejného důchodu je produktem veřejné volby v podmínkách liberalismu. V dnešní době se ve vyspělých a vyspělejších zemích téměř nevyskytují. Lidé dnes většinou preferují sociální důchodové pojištění s jeho důrazem na zásluhovost, ekvivalenci. V teorii i praxi se prosadily vícepilířové penzijní systémy. Jako hlavní pilíř v těchto systémech převažuje sociální pojištění, s tendencí oddělit zabezpečení na stáří od invalidního pojištění. Moderními variantami sociálního starobního pojištění jsou bodový systém a nefinanční příspěvkově definovaný systém (NDC) s tím, že sociální prvky vícepilířového systému se koncentrují do sociálního pilíře (sociální penze). V praxi se významně v latinskoamerických a postkomunistických zemích prosadily neoliberální teorie, které původně požadovaly návrat nanejvýš k Lloyd George pension, byly však aplikovány v podobě označované jako povinné soukromé pojištění a spoření na stáří. Podle těchto teorií je úkolem státu vytvořit konkurenční penzijní trh, který svými vysokými kvalitami a penzemi nahradí i model sociálního pojištění. Základní variantou této veřejné volby, realizované zprvu v podmínkách vojenské diktatury, byl opt-out, čili dobrovolné vyvázání se z veřejného penzijního pilíře, spojené s povinným přechodem do soukromého penzijního fondu, a to bez možnosti návratu zpět. Hlavním motorem opt-outu se staly penzijní fondy, které zpravidla ovládly i celý systém regulace tohoto odvětví, při jeho zásadní monopolizaci. Typickým výsledkem této veřejné volby jsou nízké výnosy penzijních fondů pro klienty a vysoké transformační náklady přechodu k povinnému soukromému systému. Lze proto předpokládat plný revival sociálního pojištění. Panevropský penzijní systém Světové banky již s povinným soukromým starobním zabezpečením nepočítá.

Klíčová slova: Veřejné penze. Soukromé penze. Sociální pojištění. Dobývání renty. Lobbying. Penzijní fond.

JEL: H55, G23, D72.

Tematická oblast: Veřejné rozpočty

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Jiří BEČICA, Ph.D.

e-mail: jiri.becica@vsb.cz

adresa: Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava, Sokolská 33, 701 21 Ostrava

Dobrovolné svazky obcí jako forma spolupráce obcí

Příspěvek vymezuje obecné možnosti spolupráce obcí a hodnotí jednu z nejčastěji používaných možností spolupráce obcí v ČR, tj. spolupráci obcí formou zřízení dobrovolného svazku obcí. V praktické části příspěvku jsou uvedeny nejčastější důvody přístupu obcí ke spolupráci touto formou (vymezení účelu svazků), jejich počty a objemy peněžních prostředků, se kterými tyto svazky hospodaří, na vybraném vzorku území.

Klíčová slova: Spolupráce obcí, dobrovolný svazek obcí, účel svazku, obec, rozpočet

Veřejné politiky a veřejné finance

Bc. Marcela GROCHOVÁ

e-mail: marcela.grochova@polnicka.cz

adresa: Polnička 193, 591 02 Žďár nad Sázavou

Rozpočtové hospodaření obcí na příkladu obce Polnička

Článek přibližuje proces vytváření, úpravy a aplikace rozpočtu v praxi na nižší úrovni veřejných politik v územně samosprávném celku - obci Polnička. Detailněji se zaměřuje na hospodaření, zejména zmapování finančních toků, skladby rozpočtu, financování a hospodaření včetně analýzy příjmů a výdajů a zhodnocení plnění rozpočtu v průběhu let 2006 až 2010.

Klíčová slova: Rozpočet, hospodaření, obec.

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. Ing. Milan JÍLEK, Ph.D.

e-mail: jilek@ef.jcu.cz

adresa: Katedra účetnictví a financí, Ekonomická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Studentská 13, 370 05, České Budějovice

Rozpočtové chování místních úrovní vlády v době hospodářské krize

Nedávná hospodářská krize ovlivnila veřejné finance zasažených zemí. Celá řada analýz, které se věnovaly dopadu hospodářské krize na veřejné finance, a také vlivům změn v rozpočtové politice na ekonomiku, se soustředila na vládní sektor jako celek. Významnou součástí veřejných financí však tvoří také místní vládní sektor (S1313), který se podílí 25 % na konsolidovaných vládních výdajích zemí EU-27 (2008, ESA95, Eurostat). Takto významný podíl na veřejných financích přináší celou řadu otázek ohledně dopadu krize na rozpočty místních vládních úrovní, respektive ohledně jejich reakce na krizi, popřípadě ohledně opatření přijatých centrální úrovní ve vztahu k úrovním místním. Charakteristiky příjmové decentralizace a autonomie a výdajové decentralizace jsou v jednotlivých zemích velmi rozdílné, stejně tak jako aplikovaná fiskální pravidla na sub-centrální úroveň vlády. Příspěvek hledá schéma rozpočtového chování místních úrovní vlády v zemích EU-27 v době hospodářské krize. Předmětem zkoumání jsou zejména salda rozpočtů, jejich příjmy a výdaje v závislosti na vysvětlujících veličinách (daňová decentralizace, výdajová decentralizace, daňová autonomie, fiskální pravidla). Část výsledků byla získána s laskavou podporou výzkumného projektu QI 92A023.

Klíčová slova: sub-centrální úroveň vlády, rozpočtová politika, hospodářská krize.

JEL: H71, H72, H74.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Dušan KOZOVSKÝ, Ph.D.

e-mail: dusan.kozovsky@gmail.com

adresa: Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja Národohospodárskej fakulty
Ekonomickej univerzity v Bratislave
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava; Šancová 56, 811 05 Bratislava

Hodnotenie účinnosti programového rozpočtovania v podmienkach územnej samosprávy na Slovensku

Populace podávající daňová přiznání je v příspěvku rozdělena dle výše hrubých příjmů a každá skupina je analyzována samostatně co do prvků, které využívá při snižování daňové povinnosti, tak co do výše potenciální úspory na dani. Lze konstatovat, že růstné prvky daňové techniky skutečně dopadají významně rozdílně na příjmové spektrum. Cílem jejich fungování tedy není primárně posilování redistribuční funkce, ale funkce jiné, v oblasti alokace a stimulace.

Klíčová slova: územná samospráva, strategické plánovanie, programové rozpočtovanie, programový rozpočet, program, merateľný ukazovateľ, výkonovo a výsledkovo orientovaný cieľ, účinnosť

JEL: H72, H75, H76, H79.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Štefan LYÓCSA, Ph.D.

e-mail: stefan.lyocsa@gmail.com

adresa: Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach, Ekonomická Univerzita v Bratislave
Tajovského 13, 04001 Košice, Slovensko

Are we able to capture the EU debt crisis? Evidence from PIIGGS countries in panel unit-root framework

We assess the issue of fiscal sustainability in the selected EU countries. Our sample includes those showing the highest government debts, which are nowadays known under the somewhat degrading acronym PIIGGS (Portugal, Ireland, Italy, Greece, Great-Britain and Spain). Assuming the so-called present value borrowing constraint, stationarity of debts is a sufficient condition for fiscal sustainability. Utilizing various panel unit root tests we will examine this condition on quarterly debt-to-GDP ratios over the period 2000 to 2010.

Klíčová slova: Fiscal Sustainability, Government Debt, Panel Unit-Root tests

JEL: E62, C23, H62, H63.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Alena MAAYTOVÁ, Ph.D.

e-mail: maaytova@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Snížení počtu lůžek v českých nemocnicích – fikce nebo reálná možnost úspory výdajů ve zdravotnictví?

Veřejné výdaje vynakládané v oblasti zdravotnictví vykazují stálý růst. Jednu z nejvyšších výdajových položek ve zdravotnictví tvoří výdaje na nemocnice. S ohledem na to, že v nemocnicích je „spotřebováno“ takřka 50% veškerých zdravotnických výdajů je zřejmé, že hospodaření nemocnic je předmětem zájmu ekonomů. Snížení kapacity lůžek představuje jednu z možných cest zvýšení efektivity vynakládaných finančních prostředků ve zdravotnictví. Úbytek kapacit ale nemusí být vždy žádoucí. V příspěvku je diskutována možnost snížení lůžkové kapacity v českých nemocnicích. „Úspora“ lůžkové kapacity je sledovaná v jednotlivých krajích v ČR, časový horizont 1999-2009.

Klíčová slova: Zdravotnictví, výdaje na zdravotnictví, nemocnice, efektivnost, lůžková kapacita, využití lůžkového fondu

Veřejné politiky a veřejné finance

prof. PhDr. František OCHRANA, DrSc.

e-mail: ochrana@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Cílově orientované rozpočtování jako rozpočtová metoda pro optimalizovanou alokaci zdrojů na úrovni kapitol státního rozpočtu ČR

Referát analyzuje cílově orientované rozpočtování jako rozpočtovou metodu, která tvoří výchozí rámec pro optimalizovanou alokaci zdrojů na úrovni kapitol státního rozpočtu v ČR. Institucionální východiska pro implementaci cílově orientovaného rozpočtování podává vyhláška ministerstva financí č. 415/2008. Podstatou cílově orientovaného rozpočtování je hledání co nejlepšího možného způsobu alokace zdrojů tak, aby byly dosaženy stanovené cíle s ohledem na jejich priority a alokační kritéria hospodárného, efektivního a účelného nakládání se zdroji. Článek vznikl při řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: státní rozpočet, rozpočtové metody, cílově orientované rozpočtování

Ing. Jakub PICKA

e-mail: jakub.picka@centrum.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Trh práce a systém odměňování ozbrojených sil – případ Armády České republiky

Tento článek se zabývá popisem systému odměňování a dalších teoretických východisek použitelných pro vysvětlení nerovnováhy na současném trhu práce ozbrojených sil, konkrétně pak z pohledu Armády České republiky (AČR). Jeho cílem je poskytnout teoretický podklad pro kvantitativní analýzu jednotlivých faktorů formujících nabídku práce na tomto trhu. Článek je rozdělen do dvou částí. První část stručně shrnuje vývoj ekonomie trhu práce, poukazuje na nejpodstatnější rysy jejího soudobého hlavního proudu a především hledá nejvhodnější koncepty, které by se daly použít pro vysvětlení utváření nabídky na uvedeném trhu. Druhá část se pak zabývá vybranými koncepty do větší hloubky, věnuje se systému odměňování příslušníků AČR a odkazuje na práce autorů, kteří se souvisejícími otázkami trhu práce již dříve zabývali.

Klíčová slova: ozbrojené síly, trh práce, institucionální ekonomie, neoklasická ekonomie, systém odměňování, transakční náklady, nabídka práce, labor economics, compensating wage differential, implicit contract theory

JEL: J23, J31, J45.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Lucie SEDMIHRADSKÁ, Ph.D.

e-mail: sedmih@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Bc. Michal ŠTEFEK

e-mail: xstem86@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Ing. Jakub HAAS

e-mail: haasj@post.cz

adresa: Katedra hospodářských dějin, Fakulta národohospodářská, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Transparentnost veřejných rozpočtů: Co obnáší a jak ji hodnotit?

Transparentnost veřejných rozpočtů je nejčastěji definována jako úplné, včasné a systematické zveřejňování rozpočtových informací. Cílem předkládaného příspěvku je (1) představit hlavní mezinárodní standardy a pravidla transparentních veřejných financí, (2) na základě těchto standardů zhodnotit současnou praxi v ČR a (3) upozornit na hlavní nedostatky. Příspěvek obsahuje podrobnou analýzu a komparaci Kodexu dobré praxe fiskální transparentnosti podle MMF, Dobré praxe rozpočtové transparentnosti podle OECD a Indexu otevřeného rozpočtu, hodnocení plnění jednotlivých kritérií MMF, OECD a Indexu otevřeného rozpočtu a seznam hlavních nedostatků současné české praxe rozčleněných do kategorií podle náročnosti možné nápravy: (1) požadované informace jsou k dispozici, ale pro potřeby mezinárodního srovnání nebyly uznány, např. informace o veřejném dluhu nebo pololetní zpráva o plnění státního rozpočtu, (2) požadované informace má ministerstvo financí k dispozici, ale nezveřejňuje je buď systematicky (předběžná zpráva o rozpočtu) nebo v požadovaném formátu (rozpočet pro občany) a (3) požadované informace nejsou k dispozici a jejich získání by vyžadovalo rozsáhlé výpočty (daňové úlevy nebo incidenční analýza) nebo kompletní reformu rozpočtového procesu (hodnocení výkonnosti). Příspěvek vznikl v rámci projektu IGA VŠE F1/1/2011 Otevřenost a srozumitelnost státního rozpočtu .

Klíčová slova: veřejné rozpočty, fiskální transparentnost

JEL: H1, H6.

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. Ing. Petr TOMÁNEK, CSc.

e-mail: petr.tomanek@vsb.cz

adresa: Ekonomická fakulta, Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava,
Katedra veřejné ekonomiky, Sokolská 33, 701 21 Ostrava

Potenciál daně z nemovitostí pro zvyšování příjmů obecních rozpočtů při restrikci dotací z centrálních zdrojů

Restrikce výdajů státního rozpočtu ČR se projevuje i v omezování dotačních možností pro obce a tím snižováním příjmů rozpočtů obcí, kdy obce mají omezené možnosti nahradit výpadek svých příjmů. Jedním ze zdrojů by se mohla stát daň z nemovitostí. Příspěvek postihuje postavení daně z nemovitostí v rozpočtech obcí, kdy specifická role daně z nemovitostí mezi daňovými příjmy obcí je dána možností obcí stanovovat si některé koeficienty pro výpočet daně. Rozdílná role daně z nemovitostí se u obcí projevuje ve velikostních kategoriích obcí, kdy relativně vyšší příjmy z daně vykazují spíše menší obce. Z toho lze pak usuzovat i na možnosti zvýšení příjmů z této daně v souvislosti s uplatněním vyšších koeficientů, jako potenciální možnost zvýšení příjmů obcí. Příspěvek hodnotí výnosnost daně z nemovitostí z hlediska velikostních kategorií obcí a na obyvatele a dále je výnosnost daně z nemovitostí hodnocena ve vztahu k územní rozloze obcí a ve vztahu k intravilánu obcí.

Klíčová slova: daň z nemovitostí, obec, rozpočet, rozloha obce

doc. Ing. Petr TOTH

e-mail: toth@vse.cz

adresa: Ověnecká 42, Praha 7, 170 00

Rozpočtové určení daní - možnosti standardizace vybavenosti obcí

Finanční zdroje obcí a měst jsou obvykle vnímány jako relativně omezené. V této souvislosti je pozornost upřena především na roli tzv. sdílených daní v rámci RUD. Sdílené daně a nárokové dotace od státu by měly pokrýt základní tzv. standardní potřeby obcí. Také na toto téma byla zpracována Analýza financování výkonu státní správy a samosprávy územních samosprávných celků . V zadání Ministerstva financí ČR bylo analyzovat výdaje obcí a od nich odvinout jejich finanční potřeby. Některé investiční, ale i provozní potřeby obcí však nemusely být realizovány právě z důvodů omezených příjmů. Bylo by možno vytvořit standardy pro oblast občanské a technické vybavenosti obcí ČR. Ze zahraničních komparací financování obcí vyplývá, že základní (často i zákonem určené) kompetence obcí a z toho vyplývající nároky na vybavenost se týkají jen několika vybraných oblastí. Přitom v rámci zmíněné analýzy byl zpracován seznam mandatorních (zákonem přikázaných) výdajů obcí, který vznikl na základě širšího odborného konsensu. Ze zahraničních zkušeností a stanovených mandatorních výdajů obcí by bylo možno vyvodit jejich standardní finanční potřeby, které by mohly být kvalifikovaným podkladem pro stanovení faktorů objektivizujících přidělování sdílených daní.

Klíčová slova: rozpočtové určení daní, rozpočty obcí, sdílené daně, vybavenosti obcí

JEL: R5, H7.

**Tematická oblast:
Veřejné politiky
a veřejné finance**

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Milan BABČANEC

e-mail: milan.babcanec@euba.sk

adresa: Katedra ekonomickej teórie Národohospodárska fakulta Ekonomická Univerzita
v Bratislave, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava

Data envelopment analysis of medical systems in the countries of the European Union

Data envelope analysis (DEA - Data Envelopment Analysis) is a way of measuring the relative efficiency of operators with multiple inputs and outputs, and it is a method of mathematical programming, which in recent years found its practical application in various sectors. The object of this paper is to highlight the importance of data enveloping analysis (DEA) of medical systems in the countries of the European Union, and indicators of the health system and the Slovak Republic and EU 27. The aim was to use DEA model to compare the specific indicators of the health system of the Slovak Republic to the EU-27 health systems and design changes, enhancing the efficiency of the system. Were put to work and gain further knowledge on methods of analysis of mutual relations in the data. We consider it important to determine the contribution of public finances.

Klíčová slova: data envelopment analysis, health care, effectiveness

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Petr BLAŽEK

e-mail: xblap07@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Vliv krize na fiskální stabilitu a udržitelnost

Období od počátku globální finanční krize je spojeno s dramatickým zhoršením fiskální pozice řady vyspělých zemí. Tématem příspěvku je proto analýza dopadů finanční a hospodářské krize na fiskální stabilitu a udržitelnost. Nástup systematické finanční krize přinesl zejména jednoznačnou změnu trendu ve vývoji veřejného zadlužení, jehož úroveň vyjádřená relativním podílem veřejného dluhu k HDP byla v předchozích letech v zásadě stabilní. Náklady krize, ať již ve formě tlumení dopadů recese vládní fiskální stimulací, tak socializací ztrát soukromého sektoru, jsou v některých zemích extrémní. Do bezvýchodné situace se dostává deficitní rozpočtový model, který řadu let dominuje hospodářské praxi většiny zemí. Vývoj v Evropě je navíc vážným ohrožením společné měny a projektu evropské integrace vůbec. V souvislosti s evropskou dluhovou krizí je argumentováno, že na počátku roku 2011 jsme spíše v očekávání dalšího dějství této krize, než že by díky dosavadnímu postupu politických elit byla krize zažehnána. Cesta k nezbytné fiskální konsolidaci může být v tomto případě dlouhá a bolestná.

Klíčová slova: fiskální pozice, deficitní rozpočtový model, veřejný dluh, evropská dluhová krize, Euro

JEL: H60,E62.

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. Ing. Martin DLOUHÝ

e-mail: dlouhy@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky
Nám. W. Churchila 4, 130 67 Praha 3

Mental Health Care Financing Systems in Eastern Europe

The objective of this study is to give a description and comparison of mental health care financing in selected Eastern European Countries. In all countries, the tax-financed system was transformed to public health insurance one, though the countries differ in the implementation. Mental health care is relatively underfinanced in comparison to physical health care. Although the financial resources devoted to health and to mental health are lower in comparison to Western Europe, the countries finance large numbers of institutional-based mental health services. Availability of reliable data on mental health financing is a crucial problem.

Klíčová slova: mental health, health care financing

JEL: H51; I18

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Blanka ERNEGROVÁ

e-mail: b.ernegrova@seznam.cz

adresa: Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická
v Praze, nám. W. Churchila 4, 130 67 Praha 3

Analýza platů ve veřejném sektoru

Příspěvek se zabývá analýzou platů pracovníků veřejného sektoru na základě údajů získaných z dotazníkového šetření provedeného na území České republiky v roce 2008. Zaměřuje se na analýzu platů ve veřejném sektoru jako celku, který zahrnuje obory činnosti Administrativa, Bezpečnost, Státní správa a Školství. Příspěvek zkoumá výši platů podle jednotlivých hledisek, kterými jsou platy v jednotlivých krajích České republiky, platy podle jednotlivých věkových kategorií a platy podle různých úrovní vzdělání. Pro celkovou analýzu a provedenou komparaci jsou využity vhodné nástroje deskriptivní statistiky.

Klíčová slova: platy, veřejný sektor

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Vlasta FEJEŠOVÁ

e-mail: vlasta.fejesova@gmail.com

adresa: Pečnianska 9, 851 01 Bratislava, SR

Nezamestnanosť a verejné financie - vývoj v podmienkach Slovenskej republiky

Výdavky rozpočtu verejnej správy (t.j. štátneho rozpočtu a rozpočtov ďalších subjektov verejnej správy) sú často konzultovanou problematikou z pohľadu hľadania ich optimálnej úrovne vynakladanej v rámci verejných politík. V práci sa pokúsime hľadať súvislosť medzi výškou verejných výdavkov smerovaných na podporu trhu práce a vývojom makroekonomického ukazovateľa miera nezamestnanosti. Prostredníctvom regresnej analýzy a jednoduchého ekonometrického modelu priblížime citlivosť reakcie zmeny miery nezamestnanosti na úroveň verejných výdavkov na pasívnu a aktívnu politiku trhu práce a opačne, teda zmenu úrovne verejných výdavkov v sledovanej oblasti na prípadnú zmenu miery nezamestnanosti. Článok vznikl pri řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: nezamestnanosť, aktívna politika trhu práce, pasívna politika trhu práce,rozpočet verejnej správy, regresná analýza, ekonometrický model

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Savina FINARDI

e-mail: savina@finardi.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí,
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

doc. Ing. Jakub FISCHER, Ph.D.

e-mail: fischerj@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Teoretické aspekty hodnocení návratnosti investic do lidského kapitálu: Je tato investice v České republice stále návratná?

Příspěvek se zabývá teoretickým aspekty hodnocení návratnosti investic do lidského kapitálu. Popisuje nejvíce používané statistické metody hodnocení návratnosti investic na případě České republiky.

Klíčová slova: Lidský kapitál, návratnost veřejných investic

Ing. Valeriia GORCHYNSKA

e-mail: gorchiza0112@gmail.com

adresa: Prístavná 8, 852 91 Bratislava

The role of government in the development of entrepreneurship: financial aspect

Europe's 2020 strategy and Europe's economy heavily rely on Small and Medium-sized Enterprises (SMEs) achieving their potential. What usually gets lost is that more than 99% of all European businesses are, in fact, SMEs. They provide two out of three of the private sector jobs and contribute to more than half of the total value-added created by businesses in the EU. Small businesses often have difficulties financing their growth and innovations. Availability of, and access to finance is a critical element to the start-up and consequent performance of any enterprise. Goal of the public policy to stimulate the provision of loans and venture capital for SMEs. The article deals with tools and measures in the field of financial policy for the development of entrepreneurship, developed and in the EU and the practical aspects of policy implementation; is concerned with the role of government in relation to SME and entrepreneurship development, particularly at regional and local level; which is to encourage the banking system to adapt and recognize the SME sector as a potential market for a financial products, facilitating the development of venture capital funds for that minority of SMEs that seek external equity, and working in partnership with the private sector to establish an effective support infrastructure.

Klíčová slova: Entrepreneurship, SMEs, financial policy, equity finance, venture capital

JEL: R11.

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. JUDr. Lubomír GRÚŇ, CSc.

e-mail: lgrun@bivs.cz

adresa: Hanulova 3, 841 01 Bratislava

Právní regulace finančních vztahů a jejich třetí rozměr

Finanční právo jako průřezové právní odvětví spojující peněžní a finanční problematiku ve svých právních normách. Jeho prvním rozměrem je soustava norem vnitrostátního práva, včetně implantovaných směrnic EU. Druhý rozměr představují jednak nařízení Evropské unie jednak dokumenty z oblasti mezinárodního práva veřejného řešící finanční problematiku. Třetím rozměrem finančního práva a vztahů jím upravovaných je oblast jejich působení a možností tohoto působení v rovině a funkci naplnění morálních postulátů o něž se opírá právní řád civilizované Evropy.

Klíčová slova: Právo, finanční právo, finanční vztahy, právní normy, evropské právo, mezinárodní právo, morálka, dobré mravy

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. Ing. Miroslav HÁJEK, Ph.D.

e-mail: miroslav.hajek@mzp.cz

adresa: Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10

Efektivnost podpory obnovitelných zdrojů energie

Využití obnovitelných zdrojů energie je často předmětem různých druhů podpory. Jedná se jak o přímou podporu formou dotací a půjček, daní, výkupních cen a pod. Důvodem podpory jsou cíle energetické politiky a politiky životního prostředí. Vzhledem k tomu, že podpora obnovitelných zdrojů energie je do určité míry problematická (například podpora fotovoltaických elektráren), je žádoucí, aby bylo přihlédnuto k míře efektivity, vycházející z výše nákladů, resp. výše podpory a přínosů z využití obnovitelných zdrojů. Na základě zahraničních zkušeností a dosavadního vývoje podpory v České republice je zřejmé, že výše podpory může významně ovlivnit podnikání v oblasti energetiky a návazně i ostatní odvětví a domácnosti. Cílem je tedy najít optimální řešení při stanovení míry podpory využití obnovitelných zdrojů energie.

Klíčová slova: efektivnost podpory, obnovitelné zdroje energie, výkupní ceny

JEL: Q48.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Alena HARTLOVÁ

e-mail: hartlova.alena@post.cz

adresa: Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Vliv zdanění na ekonomický růst: Empirické modely Lafferovy křivky

Je obecně známo, že míra zdanění ovlivňuje jednotlivé ekonomické pobídky a tím pádem výstup celé ekonomiky. Vysoká daňová zátěž často souvisí s požadavkem plynoucím ze zvýšené hladiny vládních výdajů. Otázkou zůstává, jak a zda zdanění působí na ekonomický růst. Teorií ekonomického růstu a jeho modely se již zabývalo mnoho autorů, cílem tohoto příspěvku tak není představit kompletní výčet všech existujících teorií či osvětlit všechny příčiny, které ekonomický růst ovlivňují. Pokusím se shrnout základní principy historicky nejvýznamnějších modelů, a to se zaměřením na ty, které formulují předpoklady sloužící k identifikaci dopadů změny míry daňového zatížení v ekonomice. Tyto teoretické modely dále představím v kontextu vybraných současných empirických prací, které se zaměřují jak na otázku vlivu zdanění na ekonomický růst, tak na kvantifikaci optimální míry daňového zatížení. Dalším cílem příspěvku je přehled a zhodnocení vybraných empirických modelů zabývajících se přímo analýzou daňového zatížení za pomoci teorie Lafferovy křivky. Jelikož tyto modely ve většině případů hodnotí různé typy daní nebo se zabývají zdaněním obecně, tak je vhodné daňové zatížení blíže specifikovat a pro účely práce zúžit. Zaměřuji se proto na zdanění příjmů, a to konkrétně na zdanění práce, kde změna sazby daně ovlivňuje rozhodování poplatníků, daňové příjmy a tedy i výstup celé ekonomiky. Protože autoři ve svých modelech za jednotlivé proměnné využívají specifické ukazatele, je potřeba nalézt vhodnou variantu, modifikaci či zjednodušení u již použitých modelů, a to za účelem budoucí kvantifikace Lafferovy křivky pro osobní důchodovou daň v České republice. Článek vznikl při řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: Lafferova křivka, ekonomický růst, empirické modely, osobní důchodová daň

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. David HUBAL

e-mail: hubal@untax.cz

adresa: Horovo nám 1420/4, 180 00 Praha 8

Implementace Zprávy Světové banky o vizi a strategii pro integrovanou správu příjmů v českém daňovém systému

Administrativní i vyvolané náklady zdanění v České republice dlouhodobě patří k těm vyšším v celosvětovém srovnání. Vláda České republiky dlouhodobě usiluje o snížení těchto nákladů zdanění, jinými slovy usiluje o vyšší efektivitu daňového systému. Světová banka v dubnu 2009 vydala Zprávu o vizi a strategii pro integrovanou správu příjmů, ve které doporučila České republice modernizovat a integrovat správu příjmů. Světová banka dlouhodobě České republice vytýká komplikovanost a nákladnost daňového systému. Výsledkem reflexe takových výtek je projekt tzv. Jednotného inkasního místa. Příspěvek se zabývá implementací strategických vizí Zprávy v českém daňovém systému.

Klíčová slova: administrativní a vyvolané náklady zdanění, reforma daňového systému, jednotné inkasní místo, efektivita daňového systému, správa daní

JEL: H21.

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. Ing. Emília JAKUBÍKOVÁ

e-mail: emilia.jakubikova@tuke.sk

adresa: Ekonomická fakulta TU v Košiciach,
Němcovej 32, 040 01 Košice, Slovenská republika

Ing. Lucia MIHÓKOVÁ

e-mail: lucia.mihokova@tuke.sk

adresa: Ekonomická fakulta TU v Košiciach,
Němcovej 32, 040 01 Košice, Slovenská republika

Dopady veřejného dlhu na makroekonomický vývoj SR

Verejný dlh Slovenskej republiky sa za ostatné dva roky zvýšil o viac ako 42% a v súčasnosti sa pohybuje na úrovni 25 mld. . K jeho výraznému rastu prispeli aj prijímané opatrenia predchádzajúcej vlády na zmiernenie dopadov ekonomickej krízy, ktorých ekonomická opodstatnenosť bola a aj naďalej je, predmetom rozporuplných odborných diskusií. Príspevok je zameraný na skúmanie vývoja základných makroekonomických ukazovateľov v závislosti na vývoji verejného dlhu od vzniku Slovenskej republiky až po súčasnosť. Základným cieľom príspevku je pomocou ekonometrického modelu kvantifikovať dopad narastajúceho verejného dlhu SR na základné makroekonomické ukazovatele. Využitie uvedeného modelu poukáže ďalej aj na mieru závislosti skúmaných ekonomických veličín a umožní predikciu ich ďalšieho vývoja.

Klíčov^á slova: veřejný dlh, ekonometrický model, makroekonomické dôsledky

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Petra JÍLKOVÁ

e-mail: petra.jilkova@email.cz

adresa: Ke Kocábě 34, Příbram 261 01

Vládní návrh reformy terciárního školství - parametry a pozice garantované studentské půjčky na trhu komerčních půjček

Předkládaný příspěvek je věnován problematice reformy terciárního vzdělávání z pohledu záměru MŠMT zavést školné na veřejných vysokých školách. Systém financování je nutné reformovat tak, aby do systému více vstupovaly zdroje soukromého sektoru. Příspěvek představuje základní systémy financování státní finanční pomoci, které fungují v rámci Evropské unie. Za cíl si klade zhodnotit potřeby současného systému terciárního vzdělávání pomocí SWOT analýzy a zaměřit se na studii parametrů a analýzu pozice garantované studentské půjčky na trhu komerčních půjček. Studentské půjčky jsou vedle studijních grantů, stipendií a zvýhodněné příležitostné práce pro studenty jedním z pilířů plánované státní finanční pomoci studentům vysokých škol.

Klíčová slova: financování vzdělávání, lidský kapitál, školné, garantovaná studentská půjčka

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Lucia KOVÁČOVÁ

e-mail: kovacova.lucia@gmail.com

adresa: Žibrická 11, 94901 Nitra

Riešenie financovania dostavby verejných kanalizácií na Slovensku prostredníctvom modelu Feasible

Jsou analyzovány jednotlivé prvky její techniky z hlediska vlivu na rozdělení příjmů. V čase docházelo k úpravám těchto prvků (sazby, odpočty slevy...), což mělo potenciální vliv na výsledný dopad této daně. Dalším souvisejícím faktorem a částečně důsledkem předchozího byla změna ve frekvenci a výši využívání těchto prvků v reálných případech.

Klíčová slova: Model Feasible, Finančné stratégie, Vodné hospodárstvo, Dostavba verejných kanalizácií na Slovensku

Ing. Zuzana KUČEROVÁ

e-mail: xkucz04@vse.cz

adresa: Moskevská 57, Praha 10, 10100

Měření výkonnostní efektivity ve veřejném sektoru vybrané přístupy a jejich možné využití v našich podmínkách

Měření výkonnostní efektivity a následná změna vedoucí k optimalizaci je běžnou součástí výrobních procesů. Ačkoliv se veřejný sektor v nejrůznějších směrech odlišuje od sektoru výrobního, potřeba zjištění skutečného stavu a přiblížení se k efektivnímu optimu je shodná v obou případech. V případě subjektů veřejného sektoru je třeba se při měření výkonnostní efektivity vyrovnat s mnoha úskalími, jakými jsou například nejasné určení výstupů a často i souvisejících vstupů, obtížná vzájemná komparace získaných dat a odlišná definice klíčových proměnných v případě vzájemného porovnávání více subjektů, existence subjektivně ovlivněných kritérií pro hodnocení a mnoho dalších. Proto je třeba měřit výkonnostní efektivitu pomocí odlišných či upravených metod, než které se běžně používají ve výrobním sektoru. Cílem tohoto příspěvku je přiblížení problematiky měření výkonnostní efektivity ve veřejném sektoru včetně vybraných přístupů a metod, které jsou pro tyto účely na mezinárodní úrovni používané, a následné uvážení, do jaké míry by bylo možné tyto přístupy a metody využít v našich podmínkách.

Klíčová slova: veřejný sektor, výkonnostní efektivita, subjekty veřejného sektoru, metody měření, veřejné služby

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Jan MERTL, Ph.D.

e-mail: honza.mertl@gmail.com

adresa: Vysoká škola finanční a správní, Estonská 500, 101 00 Praha 10

Struktura výdajů na zdravotnictví v kontextu české zdravotní politiky

Příspěvek se bude zabývat zhodnocením objemu výdajů na zdravotnictví ve struktuře vykazované zdravotnickou statistikou. Popíše tak jednotlivé položky nákladů a bude komentovat jejich vývoj v čase. Pozornost bude věnována vazbě výdajů na efektivnost zdravotní politiky ve smyslu zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva. Bude též ukázána inkorporace zdravotnických poplatků do systému jako zdroje financování bez větších regulačních efektů. Cílem příspěvku je ukázat, že objemy zdravotnických výdajů a mediální diskurz české zdravotní politiky se neprotínají - tedy že skutečné problémy ve výdajové struktuře leží jinde, než současná praxe zdravotní politiky předpokládá.

Klíčová slova: zdravotnictví, výdaje na zdravotnictví, zdravotní pojištění

JEL: H00, I10.

Veřejné politiky a veřejné finance

prof. Ing. Juraj NEMEC, CSc.

e-mail: juraj.nemec@mb.sk

adresa: Katedra financií a účtovníctva, Ekonomická fakulta UMB Banská Bystrica
Tajovského 10, 97401 Banská Bystrica, Slovensko

Ako reagovať na krízu verejných financií reštrikcia verzus reštrukturalizácia

Súčasná kríza verejných financií dovoľme si tvrdiť, že je to akceptovateľný a reálny pojem (pozri napr. Dvořák, 2010 a,b,c) je spôsobená viacerými faktormi. Jej vnútorným jadrom je neudržateľnosť systému verejných financií ako celku a vonjajším spôšťačím momentom sú zase dopady finančnej a ekonomickej krízy. Prognózy vývoja deficitu a dlhu sú tragické a naznačujú okamžitú potrebu zásadných zmien: Dlh k HDP: prognóza

Priemer 1993-2002	2003	2007	2008	2009	2010	2014	USA	64.9	61.2	63.1	
70.5	87.0	97.5	106.7	Eurozóna	68.6	68.7	65.8	69.1	78.9	85.0	91.4
Japonsko	117.3	167.2	187.7	196.3	217.2	227.4	234.2	Veľká Británia	43.1	38.5	44.1
51.9	62.7	72.7	87.8	Zdroj: IMF World Economic Outlook Projections, April 2009							

Reštrikcie, ktoré dnes jednotlivé vlády realizujú, je možné za určitých okolností akceptovať ako nevyhnutné krátkodobé zlo. Pokiaľ však nebudú následne realizované zásadné štrukturálne zmeny v systéme verejných výdavkových programov, celý problém fiskálnej nerovnováhy a jeho dopadov sa len odloží.

Klíčová slova: verejné financie, kríza, reštrikcia, reštrukturalizácia, verejné programy

Ing. Miroslava PAVLISOVÁ

e-mail: pavlisova.miroslava@gmail.com

adresa: Jana Želivského 31, Praha 3, 130 00

Analýza vztahu mezi jednotnou evropskou měnou euro a hospodářskou situací zemí EMU v období finanční krize od roku 2008 do roku 2011

Ohniskem finanční krize byl rok 2007, kdy v americké ekonomice propukla hypoteční krize z důvodu dlouhodobé hospodářské nerovnováhy. Vysoký stupeň globalizace a charakter jednotlivých světových ekonomik způsobil, že se v roce 2008 z krize lokální stala krize globální. Dopady finanční krize se začaly postupně šířit z jedné ekonomiky do druhé, až zaplavily celý svět. Evropa oficiálně vstoupila do technické recese ve 2. čtvrtletí 2008, kdy se začaly zhoršovat výsledky hospodářského výstupu jednotlivých ekonomik. Nejenže byla každá země Evropy zasažena finanční krizí v jiném stádiu a v jiné intenzitě, ale i její dopady na hospodářskou výkonnost jednotlivých ekonomik v průběhu a po odeznění recese byly odlišné. Jedním z mnoha důvodů odlišných dopadů může být i rozdílná měnová politika, resp. různá měna jednotlivých evropských států. Tento článek se zabývá vztahem mezi jednotnou evropskou měnou euro a hospodářskou situací, resp. hospodářskou úrovní zkoumaných zemí v době finanční a hospodářské krize. Zabývá se zejména otázkou, zda-li můžeme najít pozitivní nebo negativní dopady přijetí a používání eura na dané ekonomiky v tomto období. Vztah dané měny a hospodářské úrovně je analyzován na základě vývoje vhodně zvolených makroekonomických ukazatelů, indikujících stav a úroveň hospodářské, fiskální a měnové politiky ve sledovaném období, tedy od roku 2008 do roku 2011.

Klíčová slova: Finanční krize, jednotná evropská měna euro, EMU, Evropa, HDP, veřejný deficit, veřejný dluh, inflace, úroková sazba

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Bohuslav PERNICA, Ph.D.

e-mail: buhuslav.pernica@seznam.cz

adresa: CESES FSV UK

Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

Strategické dokumenty a rozpočtová politika české vlády po roce 1998

Vstup České republiky do NATO v roce 1999 byl provázen rozsáhlými strukturálními změnami v sektoru bezpečnosti, např. profesionalizací ozbrojených sil, a posléze jejím větším zapojením do expedičních operací. Strukturální změny provázely i vstup ČR do Evropské unie, např. omezení kontroly vnějších hranic. Dalo by se očekávat, že změna geopolitického postavení ČR vedla ke změně preferencí vlády ve věcech vnitřní a vnější bezpečnosti. V důsledku toho by se změnil i poměr mezi výdaji na vnitřní a vnější bezpečnost. Autor příspěvku analyzuje vývoj tohoto poměru ve vztahu k dokumentům, kterými česká vláda prezentuje své záměry v bezpečnostní politice. Šlo zejména o pět vojenských a tři bezpečnostní strategie. Tato analýza ukázala, že financování bezpečnostní politiky je spíše než na strategických dokumentech založeno na přírůstkovém rozpočtování a tyto dokumenty slouží k obhajobě podílů jednotlivých ministerstev na státním rozpočtu.

Klíčová slova: vnější bezpečnost, vnitřní bezpečnost, obrana, přírůstkové rozpočtování, bezpečnostní a vojenská strategie

JEL: H11, H56.

Veřejné politiky a veřejné finance

PhDr. Ing. Vojtěch ROŽENSKÝ

e-mail: xrozv03@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická
v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Proměnné v modelech sociálních výdajů

Příspěvek je věnován problematice výběru optimální sestavy nezávisle proměnných do modelu sociálních výdajů. První část obsahuje soubor a přehlednou klasifikaci potenciálních determinantů podílu sociálních výdajů na HDP, které byly dosud v literatuře testovány, včetně výsledků těchto testů. Cílem druhé části příspěvku je nalézt vhodnou skladbu vysvětlujících proměnných do modelu pro podmínky ČR. Obvykle platí, že modely s větším počtem proměnných lépe zamezují opomenutí některých relevantních faktorů, modely s méně proměnnými naopak umožňují získat efektivnější odhady. K nalezení optimální podoby modelu jsou použity kvantitativní (analýza citlivosti) i kvalitativní metody (analýza věcné souvislosti mezi nezávisle a závisle proměnnou, zhodnocení dostupnosti a kvality dat). Článek vznikl při řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: sociální výdaje, stát blahobytu, mandatorní výdaje, regresní model, analýza citlivosti

JEL: H53, I38, C21.

Ing. Andrea SCHVÁBOVÁ

e-mail: andrea.schvabova@gmail.com

adresa: Sídliště 645, Rotava

Problém souběhu funkce člena statutárního orgánu a zaměstnance a jeho dopad na veřejné finance České republiky

V poslední době se v České republice začal velmi intenzivně diskutovat problém souběhu člena funkce statutárního orgánu společnosti a zaměstnaneckého poměru (dále jen souběh). Základní problém je nejasná úprava v soukromně-právní oblasti, na kterou dále navazuje celá řada povinností vyplývajících z veřejného práva, např. v oblasti sociálního zabezpečení a daní. Proto může problém souběhu výrazným způsobem ovlivnit veřejné finance státu. Problém souběhu existuje v právu České republiky již několik let, do popředí se dostal v souvislosti s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. 3 Ads 119/2010 58 ze dne 9. 12. 2010. Následovaly mnohé mediální a jiné diskuse, jak tento problém vznikl, jakým způsobem ho řešit, kdo za to nese vinu, jaký to bude mít dopad na členy statutárních orgánů zaměstnance, apod. Problém souběhu byl diskutován z nejrůznějších hledisek, nikdo se však zatím nezabýval hlediskem státu. Cílem mého příspěvku je proto názorně zhodnotit, jaký případný dopad má problém souběhu na veřejné finance státu České republiky. Snažím se zejména vystihnout změnu veřejných příjmů a výdajů státu v kontextu případného vracení zaplaceného důchodového pojištění a doplácení daní z příjmu právnických a fyzických osob společností, kterých se problém souběhu týká. V příspěvku uvažuji jednak se zpětným řešením vzniklé situace a tedy dopadem na veřejné finance státu v současnosti, zároveň diskutuji nad různými možnostmi řešení souběhu a jeho dopady na veřejné finance státu do budoucnosti. V příspěvku používám metody analýzy a syntézy, pro zobrazení případné změny veřejných financí používám názorných tabulek a grafů. Článek vznikl při řešení projektu IGA VŠE F1/30/2010 „Vliv daňových a výdajových nástrojů na mikroekonomickou a makroekonomickou efektivnost“.

Klíčová slova: souběh, veřejné finance, pojistné na důchodové pojištění, daň z příjmu právnických osob

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. Ing. Emília SICAKOVA-BEBLAVA, Ph.D.

e-mail: ema@transparency.sk

adresa: Ustav verejnej politiky a ekonomie, FSEV UK
Mlynské luhy 4 Bratislava

doc. Ing. Miroslav BEBLAVÝ, Ph.D.

e-mail: beblavy@governance.sk

adresa: Ustav verejnej politiky a ekonomie, FSEV UK
Mlynské luhy 4 Bratislava

Zmysluplnosť a účinky verejných dotácií do verejných nájomných bytov na Slovensku

Článok sa venuje ekonomickým aspektom vybraného typu sociálneho bývania, konkrétne nájomného bývania zabezpečovaného miestnymi samosprávami na Slovensku. Na základe analýzy nákladov spojených s výstavbou nájomných bytov a ich prevádzky a porovnania s trhovými cenami nájomného bývania v príslušnej lokalite zistíme mieru verejného dotovania takýchto zariadení a formy verejnej dotácie. Štyri konkrétne prípadové štúdie nám umožnia zistiť, či sa modely financovania verejného nájomného bývania a ich dotovania na Slovensku líšia a v akých oblastiach. Zároveň sa pozrieme na to, kto je cieľovou skupinou nájomného bývania vo vybranej vzorke a či sa forma a výška verejnej dotácie líši v závislosti od cieľovej skupiny potenciálnych uchádzačov o nájomné bývanie. Článok sa skladá zo 4 častí. V prvej sa venujeme vymedzeniu základných pojmov, s ktorými v texte ďalej pracujeme. Následne predstavujeme metodiku výskumu a 4 prípadové štúdie. Skúmať reálne náklady budeme na vzorke bytových domoch v Liptovskom Mikuláši, Bratislave a Šamoríne. V ďalšej časti sumarizujeme zistenia a formulujeme niekoľko policy odporúčaní k bytovej politike štátu a obce. Naším cieľom je totiž poukázať na potrebu ekonomického rozmeru uvažovania o politike verejného nájomného bývania, ktorý by mal byť jedným z hlavných vstupov pri uväzovaní o cieľových skupinách nájomného bývania, finančného modelu jeho zabezpečenia a spôsobov alokácie nájomných bytov.

Klíčová slova: najomne byty, verejne financie, dotacie, dopady

JEL: H71, H42.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Ingrid ŠABÍKOVÁ, Ph.D.

e-mail: ingrid56@post.sk

adresa: Katedra financií, NHF EU v Bratislave

Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava

Osobitosti výkaznictva štátnej správy a samosprávy na Slovensku

V Slovenskej republike subjekty štátnej správy (štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie) a samosprávy (obce, vyššie územné celky, rozpočtové organizácie zriadené obcami a vyššími územnými celkami, príspevkové organizácie v pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov) zostavujú od roku 2009 konsolidovanú účtovnú závierku podľa Medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (skratka IPSAS z ang. International Public Sector Accounting Standards). Za kalendárny rok 2009 zostavovalo konsolidovanú účtovnú závierku 1130 účtovných jednotiek (1100 obcí, 8 vyšších územných celkov a 20 správcov kapitol štátneho rozpočtu). Povinnosť zostavovať konsolidovanú závierku ukladá zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve materským účtovným jednotkám, a to správcom kapitol štátneho rozpočtu, vyšším územným celkom a obciam. Opatrenie MF č. 27526/2 008-31 (novela opatrenia uverejnená vo Finančnom spravodajcovi č.15/2009) ustanovuje konkrétne podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe. Účtovná závierka verejnej správy sa zostavuje na troch konsolidačných úrovniach. Poslednou a zároveň treťou úrovňou konsolidácie bude zostavenie súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy za rozpočtový rok 2010.

Klíčová slova: rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obce, samosprávne kraje, konsolidácia, súhrnná účtovná závierka verejnej správy

JEL: H83.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Jana ŠTRANGFELDOVÁ, Ph.D.

e-mail: jana.strangfeldova@umb.sk

adresa: Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela,

Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica, Slovenská republika

Ľudské zdroje v zdravotníctve a produktivita práce v nemocniciach Slovenskej Republiky

Význam ľudských zdrojov v zdravotníctve vyplýva z charakteristiky zdravotníckych statkov ako služieb, pre ktoré je typická personálna náročnosť. V makroekonomickom chápaní sú ľudské zdroje v zdravotníctve spojené aj so stabilitou a kvalitou celého zdravotníckeho systému. Ľudské zdroje v nemocniciach predstavujú v mikroekonomickom chápaní základný výrobný faktor a potenciálny zdroj konkurenčnej výhody. Jedným z faktorov kvality a rozsahu zdravotnej starostlivosti vo vzťahu k práci ako k produkčnému faktoru je okrem počtu zamestnancov v zdravotníctve aj úroveň produktivity práce pracovnej sily. Produktivita práce je okrem iného determinovaná aj úrovňou a spôsobom odmeňovania. Nedostatočné ohodnotenie zamestnancov v zdravotníctve, rovnako ako nevhodne zvolený spôsob odmeňovania môže vážne ohroziť úroveň rozsahu a kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. V nasledujúcom texte pre ilustráciu závažnosti tohto problému sa budeme venovať problematike odmeňovania pracovníkov v zdravotníctve. Výskum v tejto štúdii bol podporený v rámci projektu 1/0207/09 VEGA Partnerstvo verejného a súkromného sektora.

Klíčová slova: Ľudské zdroje. Zdravotníctvo. Odmeňovanie. Produktivita práce. Nemocnice.

JEL: I12.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Vladimíra TROJANOVÁ

e-mail: 14218@mail.muni.cz

adresa: ESF MU, Lipova 41A, Brno

Poznátky získané z přípravy pilotních PPP projektů v ČR

Příspěvek analyzuje dosavadní vývoj přípravy pilotních PPP projektů v ČR. Přitom jsou vyhodnoceny zejména cíle, potřeby a původní předpoklady o parametrech jednotlivých projektů a jejich naplnění. Současně jsou identifikovány hlavní faktory, které přípravu pilotních PPP projektů ovlivnily i základní příčiny současného stavu žádný z pilotních projektů, nebyl i přes mnoho let trvající přípravu doposud realizován. Součástí příspěvku jsou také doporučení dalšího postupu.

Klíčová slova: Partnerství veřejného a soukromého sektoru, PPP, projekt

Veřejné politiky a veřejné finance

doc. Ing. Václav URBÁNEK, CSc.

e-mail: urbanek@vse.cz

adresa: Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra veřejných financí
nám.W.Churchilla 4, 130 67 Praha 3

Financování vysokého školství a vývoj k 3G univerzitám

Článek věnuje pozornost současnému vývoji vysokých škol, spojenému s velkým nárůstem počtů studentů, s financováním z veřejných zdrojů a tím i s velkým tlakem na veřejné rozpočty. Po historickém přehledu podává nástin hlavních rysů současných univerzit založených převážně na osvícenském (Humboldtovském) chápání role a struktury vysoké školy s její orientací na svobodu výuky a výzkumu. Dále ukazuje, jak je toto založení univerzity v současnosti těžko udržitelné a jaká je možná další cesta rozvoje směrem k univerzitě třetí generace. V závěru jsou podány možné rysy této univerzity 3G.

Klíčová slova: financování vysokých škol, historie univerzit, univerzita 3G

JEL: I22, I23, J24.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Václav VILHELM, CSc.

e-mail: vilhelm.vaclav@uzei.cz

adresa: Ústav zemědělské ekonomiky a informací
Mánesova 1453/75, 120 56 Praha 2

Podpory zemědělského pojištění z veřejných zdrojů srovnání situace v ČR v mezinárodním kontextu

Zemědělské pojištění je v mnoha státech dotováno z veřejných zdrojů a systém zemědělského pojištění je chápán jako důležitá součást zemědělské politiky. To platí velmi výrazně např. pro systém pojištění plodin v USA. Ve státech EU se uplatňují různé přístupy, od státem organizovaného povinného systému pojištění, který se uplatňuje v Řecku a na Kypru, přes významnou spolupráci soukromého a veřejného sektoru např. Španělsko a Rakousko, až po státy, kde je zemědělské pojištění provozováno výhradně na soukromé bázi. Rozdílnost přístupů vyplývá i z různých přírodních podmínek evropského zemědělství. Risk managementu v zemědělství věnuje významnou pozornost OECD. Zemědělská rizika rozděluje na normální, obchodovatelná a katastrofická. Státní intervence je žádoucí u katastrofických rizik, je zdůvodnitelná při podpoře rozvoje trhu obchodovatelných rizik a je zpravidla kontraproduktivní při snahách o omezení dopadů normálních rizik. Dotace zemědělského pojištění jsou zdůvodňovány vysokou rizikovostí zemědělství oproti jiným podnikatelským odvětvím a současně zájmem společnosti na zachování životaschopnosti venkova a kontinuální zemědělské produkce. Podobné podmínky dostupnosti pojistné ochrany jsou předpokladem srovnatelné konkurenceschopnosti zemědělských producentů z různých zemí. Příspěvek z tohoto pohledu srovnává situaci ČR a dalších států.

Klíčová slova: zemědělské pojištění, dotace, risk management

JEL: H23, Q01, Q40.

Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Andrea ZÁREMBOVÁ

e-mail: andrea.zarembova@gmail.com

adresa: Podnikovohospodářská fakulta v Košiciach, Ekonomická Univerzita v Bratislave

Testing for the Stationarity of regional Output in CEECs

This paper examines the stationarity property of regional output per capita of CEEC-4 (Poland, Czech republic, Hungary and Slovakia). Using panel data tests we verify, whether the regional outputs have permanent stochastic components. Such results may have important regional and macroeconomic policy implications, as in case of non-stationarity they suggest that the real economic shocks are more important than fiscal or monetary policy.

Klíčová slova: GDP per Capita, Regional Activity, Panel Unit-Root tests

JEL: C23, O57, P48.

Vydavatel: Vysoká škola ekonomická v Praze
Nakladatelství Oeconomica
Rok vydání: 2011
Tisk: Vysoká škola ekonomická v Praze
Tato publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

ISBN 978-80-245-1763-6

Veřejné politiky a veřejné finance

Konference

„Teoretické a praktické aspekty veřejných financí“

byla uspořádána s laskavým přispěním:

Locke & Hobbes
účetní a daňová akciová společnost

PRICEWATERHOUSECOOPERS

VGD

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

KPMG

Rödl & Partner